

1959. 9.

MAGYAR
ÉPÍTŐIPAR

Főszerkesztő:

LUX LÁSZLÓ

★

A szerkesztőbizottság tagjai:

Bonta József
Gádoros Lajos
Gnádig Béla
Gyengő Tibor
Hergár Viktor
Katona József
Lévai Andor
Román Andor
Rudnai József

★

Szerkesztő:

Rojkó Ervin

★

Felelős kiadó:

Solt Sándor

★

Szerkesztőség:

Budapest, V., Deák Ferenc utca 10
Telefon: 181-041

★

Kiadja:

Műszaki Könyvkiadó, Budapest, V.,
Bajosy-Zsilinszky út 22

Megjelenik havonként

TARTALOMJEGYZÉK

<i>Déri Tibor</i> : A Balatonvidék fejlesztése	429
<i>Bérces István, Farkas Tibor, Kisléghy Nagy István, Kővári Lajos, Polónyi Károly</i> : Tájékoztató a Balaton-fejlesztés kétéves munkájáról	1
<i>Polónyi Károly és Klimov Borisz</i> : Idényjellegű épületek egy-séges szerkezeti elemekkel	431
<i>Bérces István</i> : Motel-építkezés	443
<i>Farkas Tibor</i> : Tanulmányterv hétvégi házas lakótelepre ...	470
<i>Farkas Tibor</i> : Vázlatos javaslat 100 férőhelyes üdülőkre, esetleg idényszállókra	472
<i>Vasziievits S. László</i> : Kiragadott példák az építésrendé-szeti tevékenység kapcsán beadott tervekből.....	VII
<i>Holényi László</i> : Közművek építése a Balaton környékén 1958—59. években	XI

Címlapon: A siófoki strand.

A BALATONVIDÉK FEJLESZTÉSE az elmúlt években társadalmunk és népgazdaságunk széleskörű érdeklődéstől kísért feladattá lépett elő. Az üdülőhelyek sok évtizedes elhanyagoltsága és a felszabadulás utáni években rohamosan megnövekedett tömeges igénybevétel olyan ellentmondást képezett, mely végül úgyszólván lehetetlenné tette, hogy az üdülőhelyek betöltsék eredeti funkciójukat az üdültetésben és az idegenforgalom fogadásában.

A strandok, vendéglátó- és kereskedelmi objektumok, a közművek, a partvédelem, a parkok, az utak leromlott állapota, pusztulása, a múlt rendszer örökségeként előállott építési anarchia, a férőhelyek elégtelensége minden vonalon — mindez súlyos zavarokat okozott a Balaton vidékét felkereső milliós tömegek üdültetésében és ellátásában. A feladat sokrétősége parancsolóan megkövetelte az igények és szükségletek tanulmányozását, a teendők felmérését és minden szempontból koordinált, komplex megtervezését. A Balatonvidék sajátos tájegység, természeti és népgazdasági szempontból egyaránt jellegzetes „régió”, melynek fejlesztése csak egységes, összefüggő — és a feladat minden vonatkozását felölelő — perspektivikus, regionális terv alapján lehetséges. A regionális tervezés önmagában is fiatal szakmai terület, s még inkább újszerű terrénum az üdülőhelyi övezetek regionális tervezése.

A népgazdasági építőmunka más területein eddig használt módszerek nem alkalmazhatók változtatás nélkül az üdülőhelyi fejlesztés speciális feladatainak megoldására. Az új feladat újszerű módszerek kialakítását követelte meg. Az Építésügyi Minisztérium megértő és áldozatos segítsége a Balatonvidék regionális tervezése terén, lehetővé tette a fejlesztést előkészítő munkálatok gyorsított lefolytatását annak érdekében, hogy a fejlesztést szolgáló pénzügyi eszközök már az első években célszerűen felhasználhatók legyenek. A Balatonvidék fejlesztésének elmúlt néhány esztendeje a kezdeti lépések megtételét jelenti, azonban az eddigi eredmények mérlegelése alapján túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy a megkezdett út járható, a kialakított tervezési, lebonyolítási és koordinációs szervezési módszerek alkalmasak a problémák megoldására.

A Balatoni Intéző Bizottság és az Építésügyi Minisztérium szoros együttműködésének eredményeképpen a Balatonvidék fejlesztésének regionális tervvázlata a kidolgozás előrehaladott állapotában van, s a regionális tervvázlatban kitűzött célok megvalósítása is sikerrel halad előre.

A Forradalmi Munkás Paraszt Kormány felismerve a Balatonvidék szerepét és jelentőségét az üdültetésben és az idegenforgalomban, 1957-ben létrehívta a Balatoni Intéző Bizottságot, s feladatává tette a Balatonvidék fejlesztési problémáinak koordináló összefogását, a problémák megoldásának kezdeményezését, és a sokrétű feladat megvalósításának elvi irányítását. A 2097/1958. sz. kormányhatározat — az útkeresés első évét megnehezítő problémák sikeres megoldása után — szilárd alapokra helyezte a Balatoni Intéző Bizottság működését, s meghatározta a Bizottság hatáskörét, valamint tevékenységének alapelveit.

A Balatoni Intéző Bizottság mellett — melynek tagjai az illetékes minisztériumok és országos főhatóságok vezetői, a tudományos és kulturális élet kiválóságai, — fontos szerepet töltenek be a tanácsadó testületként működő tudományos állandó bizottságok. E bizottságokban a Balaton-ügy legkiválóbb kutatói és szakértői működnek közre. A tudományos bizottságok kiemelkedő szerepet töltenek be a fejlesztéssel kapcsolatos problémák feltárásában és az ezek megoldására irányuló javaslatok kidolgozásában. A Balatoni Intéző Bizottság ügyintéző szerve a Titkárság, melynek — a helyi feladatok ellátása érdekében — egy-egy kirendeltsége működik Siófokon, illetve Balatonfüreden. A Titkárság a Balatoni Intéző Bizottság döntései és határozatai alapján, az illetékes főhatóságokkal, tárcákkal, s a területileg illetékes tanácsi szervekkel együttműködésben folytatja tevékenységét.

Az Országos Tervhivatal a Balatonvidék fejlesztésének fő forrását képező népgazdasági beruházási hitelkeretet a Balatoni Intéző Bizottságnál — mint önálló tervhatóságnál — nyitja meg. A beruházások lebonyolítását a Bizottság elvi irányításával a megyei tanácsok végzik. A megyei tanácsokkal való szoros együttműködés nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az üdülőhelyeken az elmúlt két évben az új létesítmények egész sora valósult meg, melyek belépő kapacitásukkal érezhetően javítják a növekvő tömegek ellátottságának színvonalát.

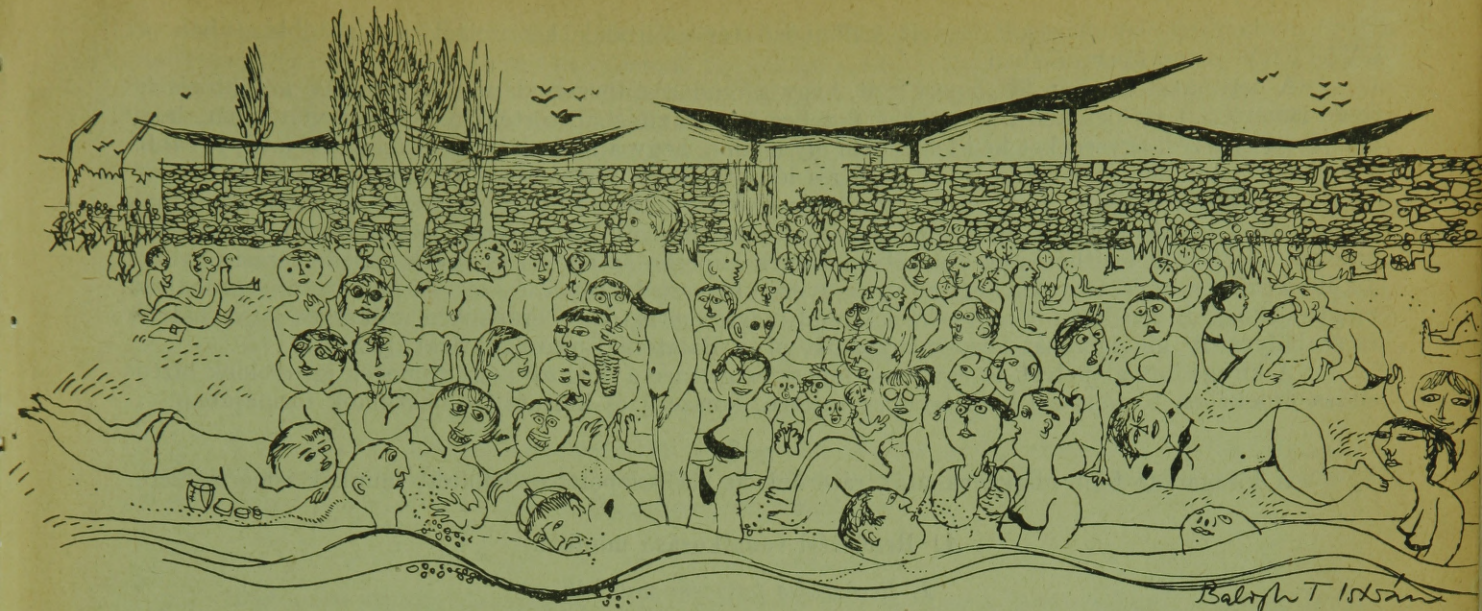
A beruházások első esztendejében számos nehézséget kellett megoldani a kivitelezéssel kapcsolatban. Építőmunkánkban eddig még nem szereztünk tapasztalatokat az üdülőhelyi beruházások megvalósítása során jelentkező speciális problémák megoldása terén. Ilyen specifikum például a kivitelezés sajátos ütemezése, melyet az a körülmény követel meg, hogy a munkálatokat élő és teljes forgalmat bonyolító üdülőhelyek centrumaiban kell megvalósítani. A kivitelezés az üdülőforgalmat nem zavarhatja. Tehát a munkálatok javarészt a főidény előtti, illetve utáni időszakra kell ütemezni. Nem különben komoly nehézségeket jelent az egyébként is túlszűfolt üdülőhelyi övezetben az építőipari munkások elszállásolása, a felvonulások megszervezése, s az a körülmény, hogy az üdülőhelyi fejlesztés aránylag kisebb volumenű, szétszórtan telepítendő létesítményeket jelent. E nehézségek nemegyszer károsan befolyásolták az építőipar munkájának minőségét. A minőségi hibák pedig fokozott mértékben éreztetik hatásukat az üdülőhelyeken, mint erre az üdülő tömegek részéről jelentkező bírálatok is utalnak. A kivitelezés elhúzódása nagymértékben zavarja az üdültetést. A balatonfüredi Horváth-ház építésének elhúzódása például igen kellemetlenül háborítja a hírneves balatonfüredi Gyógytér életét, Balatonfüred centrumát. Az üdülőhelyi fejlesztés egyik fontos követelménye, hogy a munkálatoknak az üdültetési idény kezdetéig be kell fejeződniek.

A tanulmányjellegű és kiviteli tervek felülbírálata sajátos rendszerben történik, melynek keretében — a Balatoni Intéző Bizottság szervezetén belül — mód nyílik a társadalmi erők bevonására is: a Balatoni Intéző Bizottság Tervfelülvizsgáló Bizottságában résztvesznek az illetékes hivatali szervek képviselőin kívül a tudományos szakértők és kutatók is. A tervezés egyébként generáltervezői rendszerben történik. A tervezések lefolytatását nem kis mértékben zavarja az egyes tervek elkészítésének időbeni elhúzódása. Kívánatos lenne olyan speciális tervezői munkacsoport létrehozása, melynek fő profilját képezi a balatonvidéki üdülőhelyi övezet kisebb léptékű tervezési feladatainak ellátása.

Az eddigi tapasztalatok és tanulságok mérlegelése, rendszerező feldolgozása, a problémák feltárása és megoldásuk módozatainak tanulmányozása ma már elengedhetetlen feltétele a továbbjutásnak. A Balatonvidék fejlesztése társadalmunk széles rétegei érdeklődésének középpontjába került. A Kormány, az illetékes főhatóságok, tárcák, tanácsi szervek és társadalmi szervezetek részéről megnyilvánuló segítség és támogatás, a hivatali és társadalmi erők összefogása, s az a körülmény, hogy a Kormány egyre nagyobb volumenű anyagi eszközöket rendel a Balatonvidék fejlesztésének céljaira — mindez együttvéve biztosítéka a Balatonvidék üdülőhelyeinek fejlesztése érdekében kifejtendő tevékenység sikerének a jövőben is.

Déri Tibor

a Balatoni Intéző Bizottság főtitkára

Tájékoztató a Balaton-fejlesztés kétéves munkájáról

BÉRCZES ISTVÁN, FARKAS TIBOR, KISLÉGGHI NAGY ISTVÁN, KÖVÁRI LAJOS, POLÓNYI KÁROLY

E cikk keretében röviden tájékoztatót kívánunk adni a Balaton-környéken folyó műszaki tevékenységről. A cikk összeállításánál a komplex tevékenység rövid ismertetésére törekedtünk az összefüggések értékelhetősége érdekében. A bemutatott anyag azonban elsősorban az elmúlt két év alatt megvalósult építményeket tartalmazza és a rendezési vonatkozású terveket csak szövegben említjük meg. Annál is inkább, mert korábban a Magyar Építőművészet 1958. VII. számában rendezési vonatkozású kérdésekkel részletesebben foglalkoztunk.

*

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 2097/1958. (IX. 26.) sz. határozatával megszabta a Balatoni Intéző Bizottság feladatait. Az építésügyi Minisztérium Város és Községrendezési Főosztálya 1957. év elején megrendelte a VÁROSTERV-nél a Balaton legszükségesebb regionális vizsgálatait és tervvázlatát, a korábban már megkezdett hasonló jellegű munkák folytatásaképpen. 1957. év tavaszán megalakult az új Balatoni Intéző Bizottság. Megalakulásával és különösképpen a kormány fentidézett határozatával a Balaton-fejlesztés kérdése intézményesen szabályozást nyert.

Az elmúlt közel három év műszaki jellegű munkái három főcsoportra oszthatók :

A) Rendezési vonatkozású munkák (regionális vizsgálatok, tervvázlatok, általános tervek, részletes tervek).

B) Beruházásokat közvetlenül előkészítő munkák. (Beruházási javaslatok, magas és mélyépítési kiviteli tervek.)

C) Építési hatósági tevékenység (rendezési tervek művezetése, engedélyek véleményezése, építési szabályzat stb.).

A szöveges ismertetésünket a fenti három főcsoportban tárgyaljuk. A fejlesztés a különböző jellegű rendezési tervek készítésével indult meg. A tervezés terén a nagyból kicsi felé haladás elve érvényesül. Tehát regionális összefüggések ismeretében az általános tervek vagy vázlatok figyelembevételével a részletes tervek által megszabott helyre nyertek elhelyezést az egyes létesítmények.

A konkrét beruházások terveit különböző tervezőirodák készítették a legutóbbi évben az UVATERV generáltervezésében.

A beruházások terén fő alapelv volt, hogy a rendezési tervek alapján kiemelt, később részletesen ismertetett területeken a megvalósítás teljes komplexitásában történjen. Alapelv volt tehát, hogy befejezett rendezési egységeket kell létrehozni oly módon, hogy a föld alatti, föld felszínén levő, továbbá a föld felett minden jelentkező igény végleges létesítmények formájában kielégítést nyerjen.

Az építési hatósági tevékenység területén elsődleges és idő híján majdnem egyetlen feladatnak tekinthető a leendő közterületek megmentése az oda nem való beépítéstől, magasabbrendű közösségi érdekek későbbi kielégíthetősége érdekében. Ennek kapcsán az építési és egyéb engedélyezési ügyeket a különböző rendezési tervekkel egyeztetttük és ezen keresztül a rendezési tervek művezetését próbáltuk megvalósítani. E területen a teljes értékű rend megteremthetősége érdekében szükséges jogszabályok és szabályzatok kidolgozását kezdeményeztük, pl. a Balatoni Építésügyi Szabályzatét.

A kiragadott alapelvek és egyben a fejlesztés gerince a dolgozó nagy tömegek igényeinek biztosítása érdekében történt a lehetőségekhez mérten, korszerű és kulturált objektumok formájában.

*

A kiragadott főbb alapelvek után rátérünk az első csoportban említett munkák ismertetésére.

4) Rendezési vonatkozású munkák

1. Regionális tervezési munkák

A regionális tervezés jelenleg már többé-kevésbé kialakultnak tekinthető metodikája szerint, a Balatonnal kapcsolatos korábbi és jelen tervezési tevékenység — szisztematikussága ellenére — még jelen formájában sem tekinthető teljesnek.

Az alábbiakban egy felsorolást adunk a regionális tervezés kapcsán elkészült vizsgálatokról és tervekről.

Az eddig elkészült vizsgálatok: domborzat, meteorológia, hidrológiai vizsgálat (FTI tanulmány), mezőgazdasági üzemek vizsgálata, fontosabb művelési ágak vizsgálata, községek belterületi határainak vizsgálata, ipari létesítmények és bányák vizsgálata. Népességfejlődés vizsgálata (öslakosságra, nyári lakosságra és hétfégi forgalomra). Legeltetés, itatás, állathajtás, fürdetés, nádtermelés vizsgálata. Forgalmi vizsgálatok, megközelítési izokronok (óra bontásban, útra, vasútra), vasúti forgalom vizsgálata, hajóforgalom vizsgálatai. Strandok és sportlétesítmények vizsgálata, vitorlás kikötők, clubházak, üdülők, szállodák, vendéglátóipari létesítmények, egészségügyi és járási igazgatási intézmények, általános iskolák, napköziotthonok stb. vizsgálata. Kulturális és tudományos intézmények vizsgálata. Bolthálózat, vendégforgalom és ellátás vizsgálata. A vízellátás, csatornaellátás, energiaellátás vizsgálatai. A jelenlegi területfelhasználás vizsgálata, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek és védett emlékek vizsgálata. Műemléki vizsgálat. Az öslakosság kereseti viszonyainak és üdülő idényben való foglalkoztatottságának vizsgálata. Szociografiai vizsgálatok. A fenti vizsgálatok elsősorban a feltárást és a megismerést célozták, többek között annak érdekében is, hogy ezeknek alapján a Balaton üdülési zónáját és közvetlen érdekerületét le lehessen határolni.

A megismerés és a feltárás elmélyítése érdekében a Balaton-partot közvetlenül szegélyező területeken egy részletesebb vizsgálatsorozat is készült, többek között a területfelhasználás részletesebb megállapítására, a beépítés jellegének és mértékének megállapítására, az üdülőhelyi területek határainak kijelölésére, a partvédelem állapotának megismerésére és az összefüggő állami és közületi nagyobb területek megállapítására.

A fenti vizsgálatok alapján készült a regionális tervvázlat, amelynek az itt bemutatott lapja foglalkozik a tervezett területfelhasználással, a települések jövőbeni jellegének és nagyságrendjének meghatározásával, továbbá a nyomvonal jellegű és településtől független létesítmények helyével.

A további tervlapok foglalkoznak a bányák és ipari jellegű létesítmények, továbbá az energiaellátás jövőbeni kialakításával, a tervezett területfelhasználás alapján a népesség tervezett számával, kulturális és sportlétesítmények terveivel, továbbá az ellátás javaslataival.

A vizsgálatoknak egy része korábbi években készült, különösképpen a forgalomra vonatkozó vizsgálatok. A közművekre vonatkozó tervek részletesen készültek el és részben folyamatban vannak.

Regionális tervek tartozékaképpen folyamatosan készültek a beruházási javaslatok szakáganként, tárcánként és településenkénti bontásban. Elkészült a Balaton-környék új építésügyi szabályzata. Az Üdülőhelyi Szabályzat megyei szabályzatok formájában ugyancsak kiadásra került. Elkészült egy hozzávetőleges strandkataszter a lényegesebb camping-helyek feltárása, javaslatok a hétfégi telepekre.

Mint korábban említettük, a teljesség tekintetében még hiányok mutatkoznak. Ezek pótlása után is azonban a lefektetett alapelvek műszaki elhatárolások figyelembevételével állandó és folyamatos kiegészítésre lesz szükség különböző témákban

*

Az ismertetett felsorolás nem kívánt a balatoni regionális jellegű tevékenység és tervezés metodikája lenni, inkább egy felsorolás, tájékoztatás arra, hogy a későbbiekben bemutatott létesítmények milyen vizsgálatokra és tervekre támaszkodva valósultak meg. A balatoni regionális jellegű tervezés

módszertani kérdéseinek tárgyalása nem témája a jelen cikknek. Megemlítjük azonban, hogy a regionális tervezés elvi és módszertani kérdéseinek tárgyalása során a Magyar Tudományos Akadémia Településtudományi Főbizottsága 1958 júliusában a balatoni munkákat választotta a témához vitaalappá, melyet Granasztói Pál a műszaki tudományok kandidátusa vitaindító előadásban adott elő. A balatoni regionális anyag szerepel továbbá a liègei nemzetközi kongresszuson is, mint példa hazánkban folyó regionális jellegű munkákra.

Annak ellenére, hogy a Balaton nem tekinthető önálló régióknak és az elkészült tervvázlatok inkább „a fejlesztési terv” fogalmához állanak közelebb, mégis az elmúlt három év tapasztalata alapján bizonyítékul szolgálhat arra, hogy a regionális tervek a népgazdaság számára és a beruházások koordinálása érdekében hasznosak és elkerülhetetlenek. Az eddigi gyakorlat alapján az 1957-ben lefektetett elhatározások teljesen helytállónak bizonyultak és a beruházások tekintetében a koordinálási tevékenységben bázisnak számítottak, amit a lebonyolító szervek úgyszólván naponta használtak.

A regionális tervvázlat bemutatott lapjának rövid ismertetése

A bemutatott (ábrázolástechnika miatt leegyszerűsített) egyik tervvázlati lap tartalmazza a területfelhasználással kapcsolatos legfontosabb elhatározásokat, a települések jellegvázlatát, valamint a nyomvonal jellegű és településtől független létesítményeket.

Területfelhasználás

Regionális szinten megszabja a legszükségesebb mezőgazdasági lakó- és ipari területek fejlesztését. Jelöli a partszakasz legfontosabb beépítési tilalmi területeit, a táj és művelési jelleg védelmében javasolt építési és területosztási korlátozások helyeit, tartalmazza a természetvédelmi területeket, tájvédelmi körzeteket, valamint védett emlékeket. Kijelöli a Balaton-környék üdülőhelyi határait. A fenti témákban szereplő elhatározásokat nem az egyes települések önmagukban történő szemlélése alapján, hanem az egész „régió” értékelése után rögzítette. Ezért az ábrázolás mélysége csak a nagy összefüggések igényeinek megfelelő mélységéig terjed. A lakóterületeket a terv a beépítési jelleg szerint részekre bontja és külön jelöli a nagyüdülők, nagyszállók, a nyaralók, a hétvégi telepek és az őslakosság legfőbb fejlesztési területeit.

A települések jellege, továbbá nagyságrendje vázlatosan a karikákban nyer kifejezést. Jelenlegi és tervezett jellegük szerint három fő csoportra oszthatók a települések:

Főleg tömegforgalmat lebonyolító,
elsősorban idegenforgalmat lebonyolító,
továbbá kirándulócélként szereplő településekre.

Természetesen az említett kategóriák nem jelentenek az illető településre nézve kizárólagosságot. A cél az, hogy a különböző jellegű fejlesztésre szánt településeknek főprofilját kidomborítsuk és fejlesztésüket e főprofil irányába alakítsuk, ami azt jelenti, hogy elsősorban olyan létesítményekkel lássuk el, amelyeket a főprofil funkciója igényel.

A főleg tömegforgalmat lebonyolító helyek feladata elsősorban a nagy tömegek és hétvégi tömegek befogadása. Ezeket a terv főleg a fővároshoz legközelebb eső, erre alkalmas településeken kívánja kialakítani, helyenkint tömeglecsapoló célzattal. Ilyenek Siófok, Almádi, Akarattya, továbbá a fontosabb vasútvonalak és utak balatoni kitorkolásánál Fonyód, Boglár, részben Keszthely és Révfülöp stb. (a tervlapon tömör fekete körrel jelölve). Ezeket a településeket a nagy tömegek igényeit kielégítő létesítményekkel kell ellátni: nagy befogadóképességű strandokkal (vasútállomástól nem nagy távolságra), kellőszámú vendéglátóipari létesítményekkel, árusítóhelyekkel, megfelelő parkírozóhelyekkel, fedett váróhelyekkel stb. Mindezeket megelőzően a települések jó forgalmi kapcsolatait kell biztosítani.

Idegenforgalmi helyek elsősorban Balatonföldvár, Balatonfüred, Hévíz és Keszthely. A településeknél nem a nagy tömegek igényeinek kielégítése az elsődleges szempont, hanem az, hogy az illető települést vonzóvá tegyünk az idegenforgalom számára. Ezen településeknek két válfaja található. Az egyik csoportba tartozik Balatonföldvár és részben Keszthely, melyeknél az idegenforgalmi főprofilon belül elsődleges a megfelelő szórakozóhelyek fejlesztése.

A másik idegenforgalmi csoportba tartozik Hévíz és Balatonfüred (utóbbi részben). Mindkét helyen elsősorban a gyógyhely jellegnek kell dominálni. A szórakozó jelleggel bíró településekkel szemben, az igényességet szem előtt tartva úgy kell fejleszteni, hogy elsősorban a kül- és belföldi gyógyulást keresők igényeit szolgálja.

Hévíz tehát teljesen gyógyhely jelleggel, Balatonfüred részlegesen gyógyhely jelleggel, részben pedig nemzetközi vitorlás sport központnak megfelelő igényekkel.

Keszthely, mint a Balatonpart egyetlen városa, hármas szerepet tölt be. Mint korábban említettük részben tömegforgalmú hely és kulturáltsága, tradíciói és földrajzi helyzete az idegenforgalom számára is vonzóvá teszi, ugyanakkor közigazgatási, kulturális és gazdasági központ is. Fejlesztése ezen összetevők függvénye.

Kiránduló cél elsősorban Tihany, Badacsony és Szigliget. Itt ismét új az eddigiektől eltérő igényekkel állunk szemben. Egyszerre érkező és távozó nagy tömegek fordulnak meg e helyeken. Nagyrészt csak 6–10 órát tartózkodik ott, majd visszatér többnyire a Balaton egy másik pontjára, hol állandó jelleggel üdül. A nagy számban egyszerre mozgó többnyire egy nyom-

vonalon közlekedő tömegek egyidőben szórakoznak, étkeznek, fürdenek, öltözködnek, távoznak. Az élet-funkciók egyszerre jelentkeznek. Mindezek speciális igényeket támasztanak és a többi településektől eltérő létesítményeket igényelnek, elsősorban a forgalom, a vendéglátóipar, a strand és egyéb létesítmények területén. Ezeken a helyeken a szállásbiztosítás nem elsőrendű szempont, mert a napi kirándulók zöme nem éjszakázik e helyeken.

A tervvázlaton feltüntetést nyert két távlati új település is, amelyek közül elsősorban a Balatongyörök melletti jöhetne számításba.

A bemutatott vázlat az elsősorban idegenforgalmi jelleggel fejleszthető településeket fekete körön belüli fehér körökkel jelöli. A kiránduló célként szereplő településeket pedig tömör körökből álló karikával. A javasolt új településeket üres körrel.

A jelleget ábrázoló körök nagysága a település súlyának megfelelően a jövőbeni nagyságrendet kívánja érzékeltetni az üdüléletben jövőben betölteni kívánt szerepe szerint.

A tervvázlat fentiekben röviden ismertetett elhatározásaival rendezte a települések egymáshoz való viszonyát, nagyságrendjét, szerepkörét. Egyben megszabta a további tervezés számára a regionális megfontolásokból eredő fejlesztés főbb irányait. Ezzel egy sorolást is adott, aminek következtében a beruházások is irányítható mederbe kerültek. Az elmúlt évek alatt történt beruházások ennek megfelelően történtek.

A nyomvonal jellegű településtől független létesítmények

A tervvázlat e tárgykörbe tartozó javaslatai közül csak a legfontosabbakat említjük meg: melyek általában a légi, vízi és szárazföldi forgalommal kapcsolatosak. Így szerepel légi, vízi kikötő, vitorlaskikötők hálózata, út- és vasútkorrekciók, továbbá távolsági gyorsforgalmi nyomvonalak, melyek közül a terv készítése óta egyes elhatározások meg is valósultak (szemesi útkorrekció). Egyesek megvalósítás alatt állnak. A távolsági főforgalmi út az UVATERV tervezésében részletesebb tervezési stádiumba jutott.

A tervvázlat elsősorban a közúti járművel közlekedők számára különböző fokozatú camping-táborok, motelek, autókilátók, autóstrandok helyét is feltünteti.

2. Általános tervek

A tájbani összefüggések tisztázása és az elhatározások rögzítése után készültek az egyes települések általános tervei. Egyes településeknek terve már a korábbi években elkészült, melyeken a reg. terv után kisebb módosításra volt szükség.

Az általános tervekben rögzítést nyert a település jövőbeni fejlesztése. Az építési területek gondos kijelölésén kívül az újabb általános terveknel már az új építési szabályzatnak megfelelő övezeti beosztás is feltüntetést nyert, aminek alapján egyértelműen meghatározást nyert, hogy milyen területen, milyen jellegű és nagyságú telkekre lehet építési engedélyt kiadni. Természetesen az építési területeken kívül e tervvázlatokban az UVATERV szakvéleményei alapján rögzítést nyert a település váza is, továbbá különböző szaktervező irodák feldolgozásában a közművesítés vázlatos megoldása is. Az általános terveket a Városépítési Tervező Iroda készítette. Jelenleg az alábbi helyeken van általános rendezési terv:

Kenese—Akarattya (Fűzfő vizsgálatok, Vörösberény vizsgálatok) Alsóórs, Lovas, Paloznak, Balatonfüred, Balatonalmádi, Káptalanfüred, Tihany (korábban készült), Örvényes, Balatonudvari, Balatonrendes, Ábrahámhegy, Szigliget, Keszthely (korábban készült). Az északi parton készítés alatt van Csopak, Balatongyörök. A déli parton Szabadi, Zamárdi, Fonyód, Balatonszentgyörgy (korábban készült). Készítés alatt van Siófok, Földvár, Szárszó, Szemes, Lelle, Boglár, Balatonmária és Balatonberény.

Azokon a helyeken, ahol a beruházások megindításakor teljesértékű általános terv még nem állt rendelkezésre, ott átmenetileg egy fejlesztési vázlattal pótoltuk a tervet.

Az általános tervek kapcsán megemlítjük, hogy egyik törekvés volt az, hogy a belterületi határokat, amelyek különösen az északi parton igen terjedősek voltak, az ésszerű igények és a közeli évek szükségének gondos mérlegelésével szűkítsük. Erre különösképpen azért van szükség, mert a települések már jelenleg is rendkívül szétszórtak, úthálózatuk terjedős, ennek következtében közművekkel, egyéb létesítményekkel való ellátásuk így könnyebben megoldható s ezen keresztül az üdülőhelyek képei hamarabb jutnak rendezett állapotba. Természetesen a belterületi határból ma kirekedt (helyenkint korábban) építési területek a tervekben szereplő építési területek bizonyos mérvű telítettsége után, építési területekké válhatnak.

3. Részletes tervek

A részletes tervek általában azon területekre készültek, amelyeken a fejlesztés első vagy közeli ütemben megindul s amelyben a beruházások zöme jelentkezik. E területek kiválasztása a regionális és általános terv elhatározások figyelembevételével történt oly módon, hogy megvizsgálást nyert a településen belül, hogy hol mozognak a legnagyobb tömegek és hol, milyen mérvű igény jelentkezik. Ezek a területek minden településen belül elég pregnánsan körülhatárolhatók voltak. Az így kiválasztott területeken készültek tehát a tanulmánytervek, részletes tervek s ezekkel sokszor párhuzamosan a kiviteli tervek is.

B) Beruházásokat közvetlen előkészítő munkák

A rendezési tervek alapján beruházási javaslatok készültek. Ezek éves bontásban, továbbá hároméves- és öt éves-tervi bontásban. A beruházási javaslatok, a programok összeállításánál a főszempont a rendelkezésre álló anyagi eszközök koncentrálása volt. A BIB hitelekén kívül a Balatoni Intéző Bizottság kezdeményezése alapján a fenti módon kiválasztott területek komplettírozása érdekében különböző tárcák felé javaslatok készültek, különböző létesítmények beruházására. Pl. éttermek, szállók stb. Az egyes tárcákkal történt megállapodások alapján a rendezési terveknek megfelelően a BIB beruházásokkal nagyon sokszor egyidőben kerültek megvalósításra különböző tárca és megyei beruházások is. Ezzel az elvvel biztosítani lehetett a beruházások koncentrálását.

A tervezési programok tehát kiviteli tervek egy-egy területen belül a mély és magas építményekre egyidőben készültek el. Ennek következtében már jelenleg is vannak olyan területek (pl. siófoki móló, vasútvonal, Balaton és vízmű móló által határolt terület) ahol a végleges állapot rövidesen kialakul.

A BIB beruházások durván három főcsoportra oszthatók. Fentiekben leírt, az egyes (településeken belül) főfejlesztési területekre (amely leginkább képviseli a látható objektumokat), továbbá a közműbázisok építésére, (amelyek a vízművek, csatornaművek stb. tekintetében jelentkeznek), továbbá a településektől függetlenül és inkább a régió érdekeit szolgáló létesítményekre, útkorrekciók, partvédőművek, camping-táborok létesítésére.

Tájékoztatásul ismertetjük a tervhitelek százalékos megoszlását a felhasználás témaszerinti szétválasztásában.

Az 1958—59. évben a fejlesztés anyagi eszközeit az

53 millió forintos BIB beruházási hitel

7 millió forintos BIB költségvetési támogatás és mintegy

15 millió forintos üdülőhelyi díj, illetve községi költségvetési keret képezte.

Ezen kívül Megyei és Tárca beruházások is történtek mintegy 50 millió forint értékben.

A BIB beruházási hiteléből:

Mélyépítésre	54%-ot
Magasépítésre	25%-ot
Területrendezésre	16%-ot
Egyéb célra	5%-ot

fordítottunk az alábbi megoszlás szerint:

Mélyépítés

a) szennyvíztisztító művek és csatornázás	28%
b) vízművek építése, fejlesztése és hálózatbővítés	14%
c) partvédőművek	12%

Magasépítés

a) Strandöltöző és egyéb épületek	10%
b) Község kiszolgáló és ellátó-létesítmények	8%
c) Camping-táborok, turisztaszálló és motelépületek	7%

Területrendezés

a) Utak korszerűsítése, járdák, és autóparkolók építése	6%
b) Parkosítás, fásítás	5%
c) Közvilágítás energiahálózat fejlesztés	5%

Egyéb fejlesztési célok

a) Szanálás-kisajátítás	3%
b) Szennyvízszippantó gépkocsi beszerzése	1%
c) Általános és részletes rendezési tervek	1%

Az építési tevékenység súlypontjai Siófok, Földvár, Fonyód, Almádi, Füred, Tihany és Badacsony volt az elmúlt 2 évben.

Az anyagi forrás BIB. támogatásból, üdülőhelyi díjból és községi költségvetési keretből álló részre a nagy beruházások közvetlen környezetének rendezését, illetve kiegészítését képezték az említett súlyponti helyeken, míg a többi településben az üdülőnegyed kisebb fejlesztési feladatainak ellátását szolgálták.

A fejlesztéssel elért kapacitásnövekedés jellemző természetes mértékegységei:

szennyvízkezelés terén 4 új tisztítómű kb. 30 000 lakásegyenértékkal

vízellátás terén 6 vízmű bővítés, 2 új vízműépítés 3000 m³ napi vízhozamtermelés

partvédelem terén: kb. 3000 fm új partfal

strandkapacitás terén: 10 000 fő befogadás növekedés

camping-tábor I. osztályú: 3000 fő befogadására.

C) Építési hatósági tevékenység

A rendezési terv különösképpen az általános terv elhatárolásai élettel csak akkor telítődnek, ha annak megvalósítása egy szisztematikus, művezetéshez hasonló rendszeres tevékenységgel végrehajtásra kerül.

Építési hatósági szervek s ezen belül elsősorban a járási tanácsok nem rendelkeznek sem felszereltségben, különösképpen létszámban olyan erőkkkel, amelyekkel biztosítani lehetne a teljes értékű munkát. Megsegítésükre ezért hetenkint rendszeresen a Főépítész számára biztosított jogkörrel elve az engedélyezési ügydarabok elbírálásában véleményezéssel élünk. (A balatoni hat elsőfokú építési hatóságnál éves átlagban heti 60 ügydarab.)

Ezen tevékenység során elsősorban arra szorítkozunk, hogy az engedélyezési kérelmeket egyeztetjük a rendezési tervekkel és a legdurvább szabálytalanságokat és kirívó formai vagy gazdaságossági hiányosságokat próbáljuk kiküszöbölni.

Az elmúlt évek gyakorlata e tevékenység szükségességét igen nagy mértékben igazolta. E gyakorlat alapján és a közben szerzett tapasztalatok felhasználásával készült el a Balatoni Építésügyi Szabályzat, mely tanácsi rendelet formájában legkésőbb ez év októberében jogervényűvé válik. Ezzel az építési hatósági tevékenységben jelentkező bizonytalanság és az eddig érezhető rendeleti hiányosságok kiküszöbölhetővé válnak és az építető felé is egy teljesen egyértelmű útmutatást ad. Az ÉM és a BIB a szabályzatot népszerű kiadvány formájában ismerteti kb. ez év végéig.

Az engedélyezésre beadott tervek minőség tekintetében — különösen kezdetben, általánosságban azonban még ma is — rendkívül alacsony színvonalúak. Nagyon sokszor gazdaságtalanok. Az ÉM tervezést szabályozó rendelete e tekintetben feltétlenül érezhető javulást eredményezett. A javulás mértéke azonban százalékosan még mindig rendkívül kicsi és úgyszólván elvétve jelentkezik egy-egy színvonalasabb és az üdülőhelyi igényt és idényjellegű használatot kifejező terv. Ez a megállapítás nagyon sok esetben még a vállalati, tehát közületi jellegű építkezéseknél is érvényes. Korszerű gazdaságos idényjellegű és üdülőhelyi követelményeket kielégítő épületekre nincs megfelelő terv. A fennálló rendelkezések értelmében a vállalatok csak 100 férőhelynél nagyobb létesítményeket építhetnek. Ezt a rendkívül helyes intézkedést azonban feltétlenül elő kellene segíteni megfelelő tervekkel, esetleg részletekben is építhető típusokkal, továbbá meg kellene oldani a kisebb anyagi erővel rendelkező vállalatok társulását. Ilyen irányú kezdeményezések rövidesen eredményre vezetnek.

Itt megemlítendő probléma, hogy a SZOT igen nagy területekkel rendelkezik a Balaton partján. E területek azonban általában a beépített területeken kívül sokszor külterületen helyezkednek el. Az általános tervek a vállalati és nagyüdülőket a városszerkezetben megkívánt helyre javasolják, ahol egyben nemcsak a városkép szempontjából előnyösebbek, hanem megvalósításuk a közművek folytán gazdaságosabbak is lehetnének és jobban szolgálják a közösségi érdekeket. Szükségessé válik tehát, hogy esetleges cserékkel a vállalati üdülők a megkívánt helyre kerüljenek.

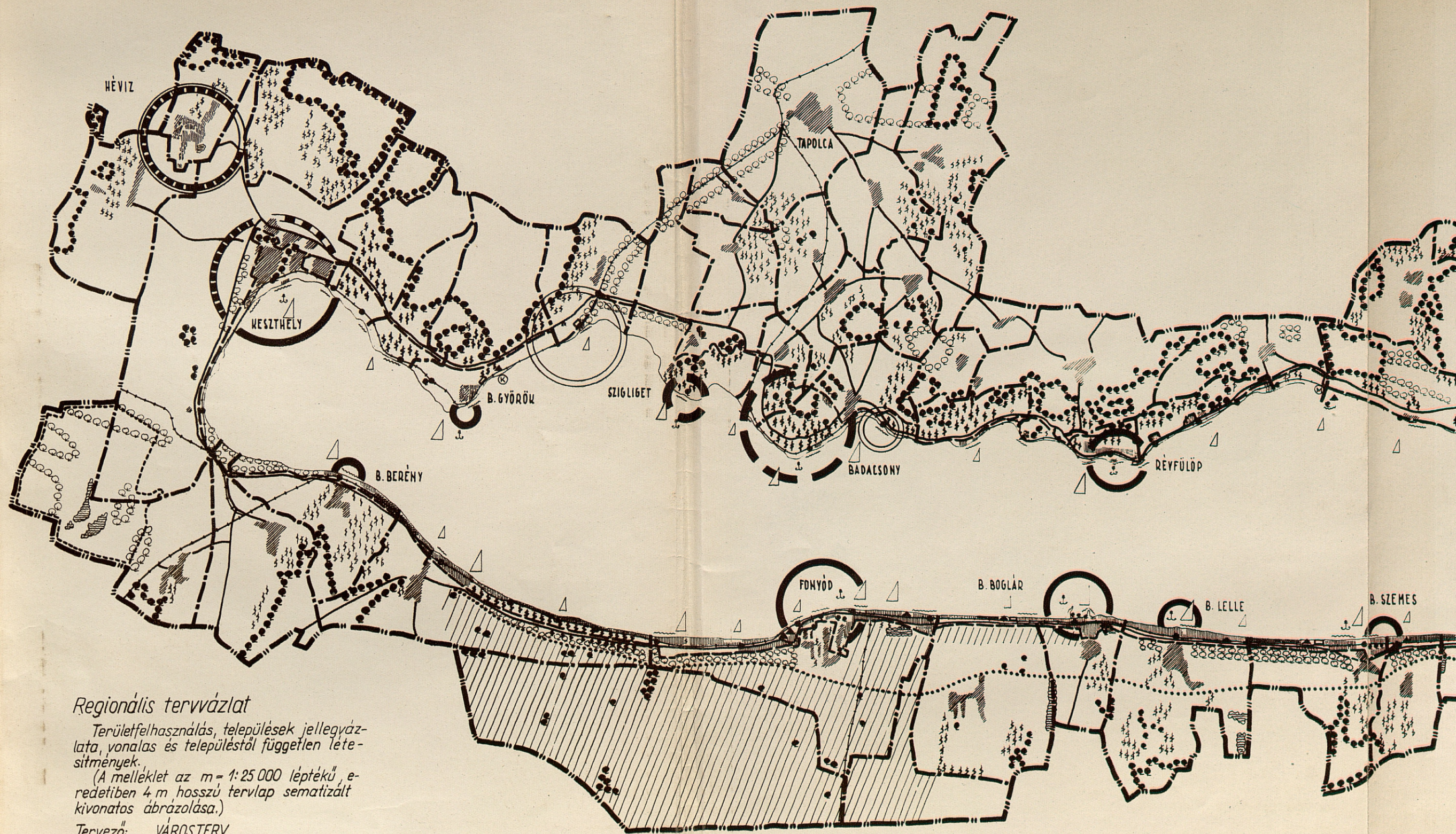
A koncentráció elvének figyelembevételével kívánatos volna, ha a leendő vállalati üdülők a fejlesztési területek közelében épülnének, és ezzel a területek és települések komplettirozását segítenék elő és biztosítanák az üdülőhelyeink új korszerű, korunknak és életünknek megfelelő képét. Az építési engedélyek során jelentkező kirívóbban rossz példákat az ábrák között közöljük.

*

A balatonkörnyéki tevékenység szisztematikájára kívántunk röviden tájékoztatást adni. Helyenkint kiragadva egy-két megoldásra váró problémát. A tennivaló azonban a rendszeressége ellenére rendkívül szerteágazó és még vázlatosan sem szorítható bele egy ilyen cikk keretei közé. Jelen számnak és ismertetésnek azonban a főcélja az egyes építmények megismertetése volt, és az eddig ismertetett tevékenység elsősorban azt a célt szolgálta, hogy a bemutatott objektumok milyen megoldások, milyen összefüggések jegyében születtek, a Balaton új, nagy dolgozó tömegek kiszolgálását biztosító arculatának megteremtése érdekében.

HELYREIGAZÍTÁS

A 8. számban a „Nagypaneles és középblokkos építkezés Sztálinvárosban” c. cikk szerzőit a szerkesztés helytelenül közölte. A cikk első részének szerzője: Szacszy János, a második rész szerzője: Weiner Tibor.

Regionális tervvázlat

Területfelhasználás, települések jellegvázlata, vonalas és településtől független létesítmények.

(A melléklet az $m = 1:25\,000$ léptékű, eredetiben 4 m hosszú tervlap sematizált kivonatos ábrázolása.)

Tervező: VÁROSTERV
Farkas Tibor

Csillag József
Gáll Pongrácz

Bérczes István
Polónyi Károly

—•— TERVEZÉSI TERÜLET
--- KÖZSÉGHATÁR
- - - ÜDÜLŐVEZET NATÁRA
- - - TERMÉSZETVÉDELMI TÉR
—•— VASÚT ÉS ÁLLOMÁS

..... VASÚTKORREKCIÓ
— ÜT
- - - ÜTKORREKCIÓ
..... TERV AUTÓPÁLYA
J HAJÓALLOMÁS

△ NAGY VITORLÁS KIKÖTŐ
△ KIS
⊙ MOTEL
⊙ AUTÓKILÁTÓ

ITORLÁS KIKÖTŐ

LÁTO
④ AUTÓCSÁRDA
⑤ AUTÓSTRAND
~~~~~ STRAND
●●● ERDŐ
○○○ TERV. ERDŐ | * * * SZÖLLŐ
* * * VÉDETT SZÖLLŐ
■ TÓ, HALASTÓ
■ ÁLLANDÓ LAWIÉTER.
--- FEJL. | ■ NYARALÓTERÜLET
--- FEJL.
■ IPARI TER.
--- FEJL.
■ SZERVEZETT HÉTVÉGI TELEP | ▲ CAMPING
■ ÉPÍTILALOM ÉS KORLATOZÁS
--- TÖMEGLECSAPOLÓHELY
■ ID. FORG. SZÓRAKOZÓHELY
■ KIRÁNDULÓCÉL | ■ GYÓGYHELY
■ KÖZIG. KÖZPONT
--- TÁVLATI ÜDÜLŐHELY
/// HAGYBEREKI ÁLL. GAZD. |
|---|--|--|--|---|

Idényjellegű épületek egységes szerkezeti elemekkel

Építész: POLÓNYI KÁROLY
Mérnök: KLIMOV BORISZ
IPARTERV

1958 januárjában megnyílt a regionális és a részletes rendezési tervvázlatokkal alátámasztott BIB hitel. Ez szükségessé tette egyes központi helyeken különféle idényjellegű épületek: strandöltözők, bazársorok, vendéglátóipari létesítmények, fedett váróhelyek olyan gyors felépítését, hogy azok még ugyanazon év júniusában készen várják az üdőzőket.

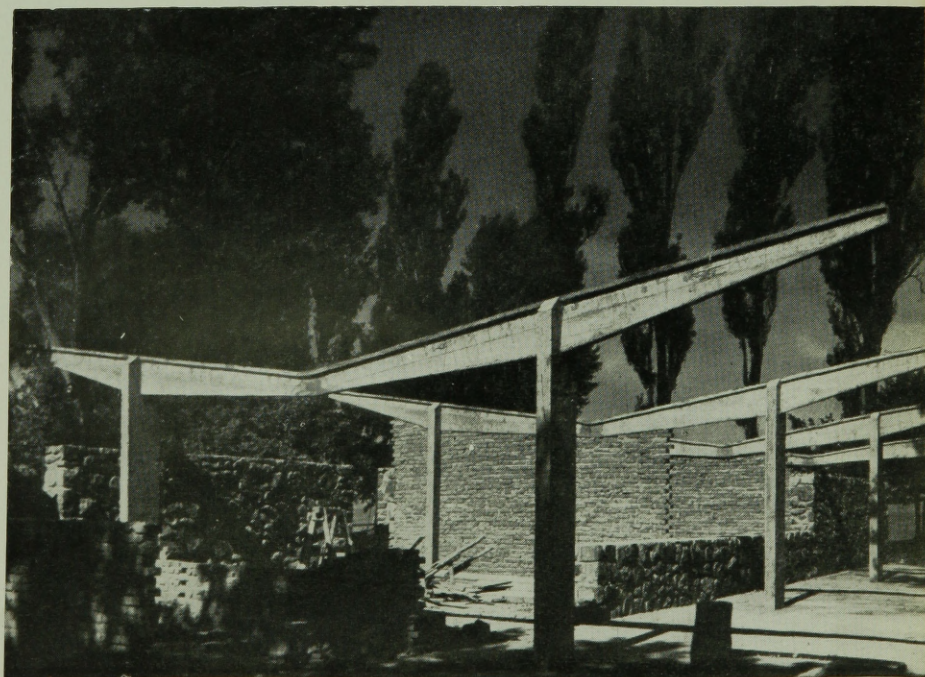
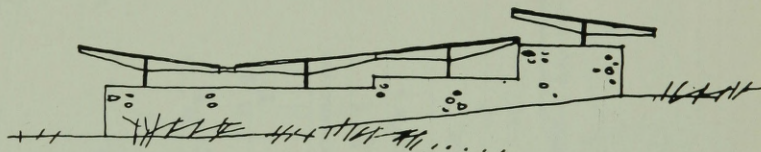
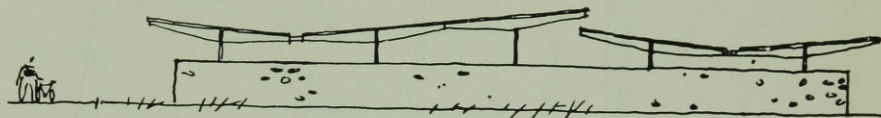
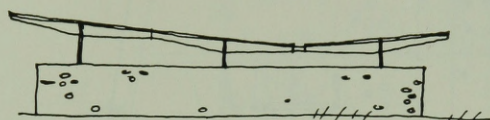
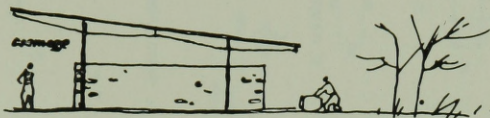
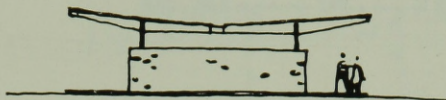
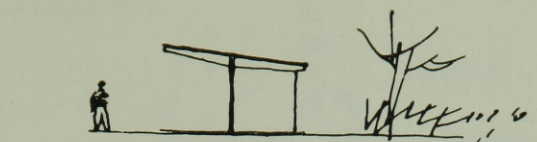
Olyan szerkezeti megoldásra volt tehát szükség, amely azonkívül, hogy gazdaságos, télen üzemben rövid idő alatt állítható elő, könnyen szállítható és minimális helyszíni munkával gyorsan összeszerelhető. A mellékelt terv mutatja a szerkezeti megoldást.

A szerkezet a következő elemekből áll:

16/40 cm keresztmetszetű vasbeton pillérek kétféle hosszúságban, változó keresztmetszetű vb. gerendák, szelemenek, kétféle hosszban: a közbenső és a szélső támaszközökhöz.

Csak nyáron használt épületekről lévén szó, hőszigetelő födém helyett elég volt az épület napos és árnyékos oldala között mindig meglévő hőmérsékletkülönbség kiegyenlítődésebből előálló állandó légmozgásnak a biztosítása. Ez az állandó huzat a hullámpala héjazat és az épületek 2,10 m magas fala között az épületben tartózkodók feje fölött jön létre, hogy azok egészségét ne veszélyeztesse. Az éttermeknél az igényesebb belső kiképzés miatt a szelemeneket alulról farost lemezzel burkoltuk.

A szelemeneket két változatban terveztük meg: előregyártott vasbetonból és vasból. Az építkezések rövid határidői nem tették lehetővé az előregyártott szelemenek vasbetonból való előállítását, ezért az építkezéseknél U 14 és I 14 jelű acélgerendákat

alkalmaztunk. Ez a körülmény a hengerelt acélszükségletet $10,5 \text{ kg/m}^2$ -rel emelte ugyan, végeredményben azonban ezeknek a szelemeneknek a költsége alacsonyabb volt, mint a vasbeton szelemeneké lett volna.

A teherhordó szerkezet statikai sémája a háromcsuklós keretek rendszere:

Az 1958-ban épült épületeken az A jelű csomópontot a gerendák végéből kibocsájtott vasalási tüskék monolit összeépítése útján képezték ki. A csomópontok így módon való összekapcsolása egyszerű volt az üzemi előállítás számára, de az építés helyén szükségessé tette a gerendák ideiglenes rögzítését arra az időre, amíg a beton meg nem szilárdult. Nehézségek merültek fel itt a zsaluzás készítésénél is. Egyes helyeken a kivitelezés lelkiismeretlensége miatt repedések jelentkeztek a főtartók összekapcsolási helyein.

Ezért az 1959-ben épített épületeknél áttértünk a csomópontoknak a vasszerkezeteknél szokásos módon, csavarokkal, vagy hegesztéssel való összekapcsolására.

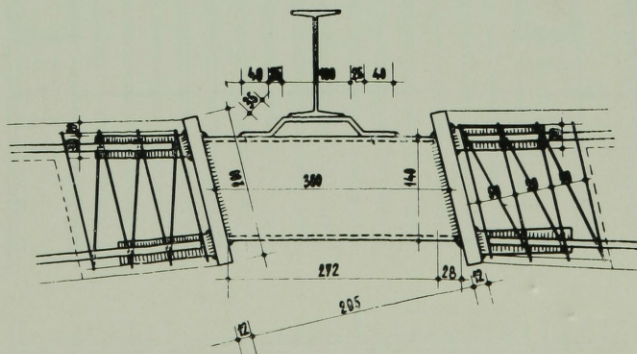
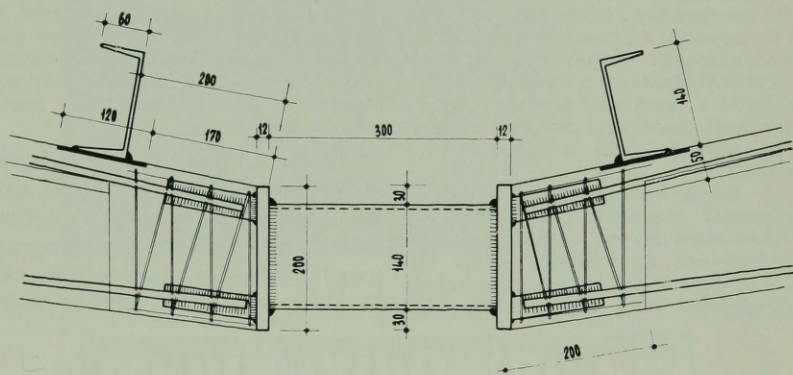
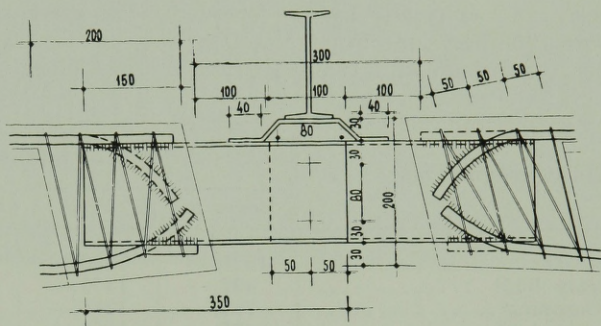
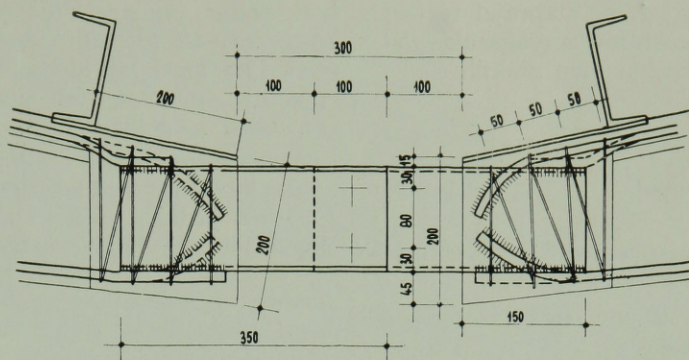
Egyes helyeken a csomópontokat utóbb rabitzhálóval burkolták és bebetonozták. Ilyen kivitelezés mellett zsugorodási repedések nem jelentkeztek, a csomópontok így módon való összekapcsolása bevált.

Az alapvető szerkezeti megoldások a mellékelt variációs sémákon mutatott megoldásokra adnak lehetőséget.

Többhajós megoldásoknál tehát külön felülvilágítók építése nélkül is meg lehetett oldani a belvilágítás kérdését is. A tihanyi és balatonföldvári motel étterem esetében az alapozási mélység megváltoztatása útján érdekes a hiperbolikus héjjak alakjához hasonló szerkezet adódott.

A főtartók és a pillérek, valamint a főtartók és a szelemenek összekapcsolása szintén az előzetesen bebetonozott betétek összehesztésével történik.

A szerkezet költsége alacsonyabbnak bizonyult az építkezéseinknél eddig alkalmazott szerkezeteinknél. Ez elsősorban a kis anyagszükségletnek köszönhető. A vasbeton szelemenekes vál-

tozatnál 1 m² alaprajzi területre vonatkoztatott anyagszükséglet a következőképpen alakult :

Beton B 200-as ... 2,8 cm/m²
Betonvas 5,0 kg/m²
Hullámpala..... 1,15 m²/m²

Acélszelemenek alkalmazása esetén az anyagszükséglet :

Beton B 200-as ... 1,5 cm/m²
Betonacél 2,5 kg/m²
Hengerelt acél 10,5 kg/m²
Hullámpala..... 1,15 m²/m²
(az alapozás betonszükséglete nincs hozzászámítva).

Ezeknek az építményeknek felépítésére 1958-ban március 1-től június 1-ig terjedő idő, 1959-

ben pedig január 1-től június 15-ig terjedő idő állt rendelkezésre. Ez alatt az idő alatt 18 épületet építettek fel ezzel a szerkezeti megoldással.

A vasbeton elemeket 1958-ban a sztálinvárosi Épületelemgyár, 1959-ben pedig a székesfehérvári Magasépítő Vállalat üzemében készítették. A szerkezet felállításhoz 1,00 tonnás gépkocsi-darut használtak. A kivitelezés technológiája a következő volt : A földmunkák elvégzése után bebetonozták a kehelyalapokat, melyekbe a daru beállította a pilléreket. A pillérek helyes elhelyezésének ellenőrzése után a pilléreket bebetonozták az alapokba. Ezután a daru elhelyezte a fő-

tartókat, ezeket ideiglenesen rögzítették. Helyzetük helyességének ellenőrzése után a főtartókat összehegesztették egymással és hozzáhegesztették a pillérekhez. Ezután szerelték a szelemeneket. A hullámpala héjazat felrakása után a rendszerint terméskő körítőfal, a téglaválaszfalak építése, a Hegyi József által tervezett vasüvegfalak beszerelése, már az időjárástól viszonylag védett helyen történhetett.

Az épületek teljes belekerüléséről tájékoztatásul közöljük Felvinczy Miklós kimutatását néhány jellemző épülettípusra 1959-es árszinten (a felvonulási költség és a tervezési díj nélkül) :

Épület megnevezése	Teljes költségvetési összeg alapján				Csak a szerk. kv. alapján	
	Beép. m ²	Ft/m ²	Beép. légm ³	Ft/légm ³	Ft/m ²	Ft/légm ³
Siófoki étterem	1020,—	1600,—	3960,—	414,—	378,—	98,—
Siófoki Sirály büfé	432,—	1475,—	1642,—	388,—	415,—	97,—
Fonyódi Camping	262,—	1386,—	789,—	462,—	372,—	124,—
Fonyódi strand ölt.	473,—	1070,—	1850,—	274,—	376,—	96,—
Siófoki strand ölt.	990,—	1060,—	3800,—	280,—	363,—	95,—

Megállapítható, hogy az alkalmazott szerkezetek, különösen a 3,0 m-nél nagyobb magasságú épületeknél gazdaságosak. Teljesen igazolja ezt a fenti táblázatban a camping épület, melynél a szerkezeti költség alapján számított gazdasági mutató a beépített légm³-nél jelzi a költség emelkedését.

A teljes építési költség alapján számított gazdasági mutatókból következtetést levonni csak az azonos rendeltetésű épületeknél lehet. Mivel az egy légm³-re vonatkoztatott költségjelző nem adhat támpontot

különböző rendeltetésű épületeknél az azonos szerkezettel rendelkező létesítményekre sem, a szerkezet gazdaságosságának elbírálása szükségessé tette a szerkezetek költsége alapján számított gazdasági mutatók megállapítását is.

Az a körülmény, hogy a szerkezeti megoldás független az épület technológiájától, lehetővé tette, hogy sokfajta program megvalósítására használjuk. Sőt további variációk létrehozására

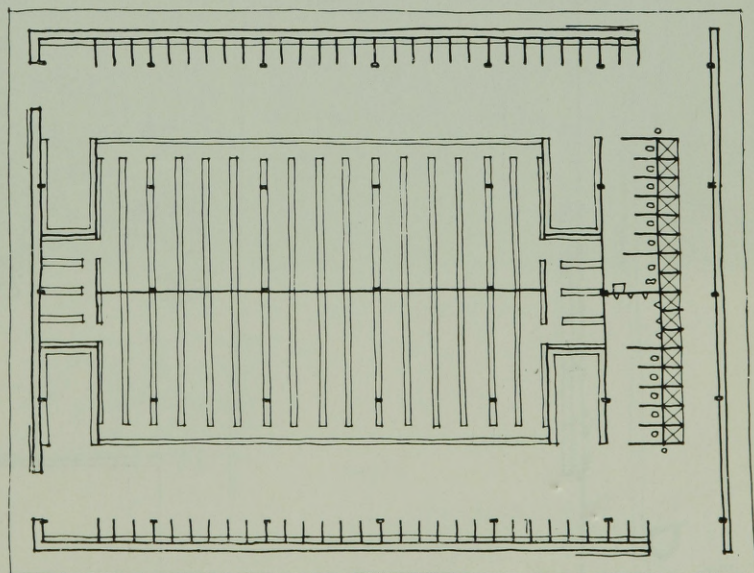
is van még lehetőség, mint azt pl. a VII. oldalon szereplő emeletes üdülőszálló előterve is mutatja. A szerkezeti és az építészeti megoldás egyszerűsége — úgy véljük — jelentős lépése annak az itthon is kialakulásban levő gyakorlatnak, mely a divatos modernséggel szemben egy korszerű keresetlen, a hazai adottságokhoz illeszkedő építészeti felfogást vall magáénak.

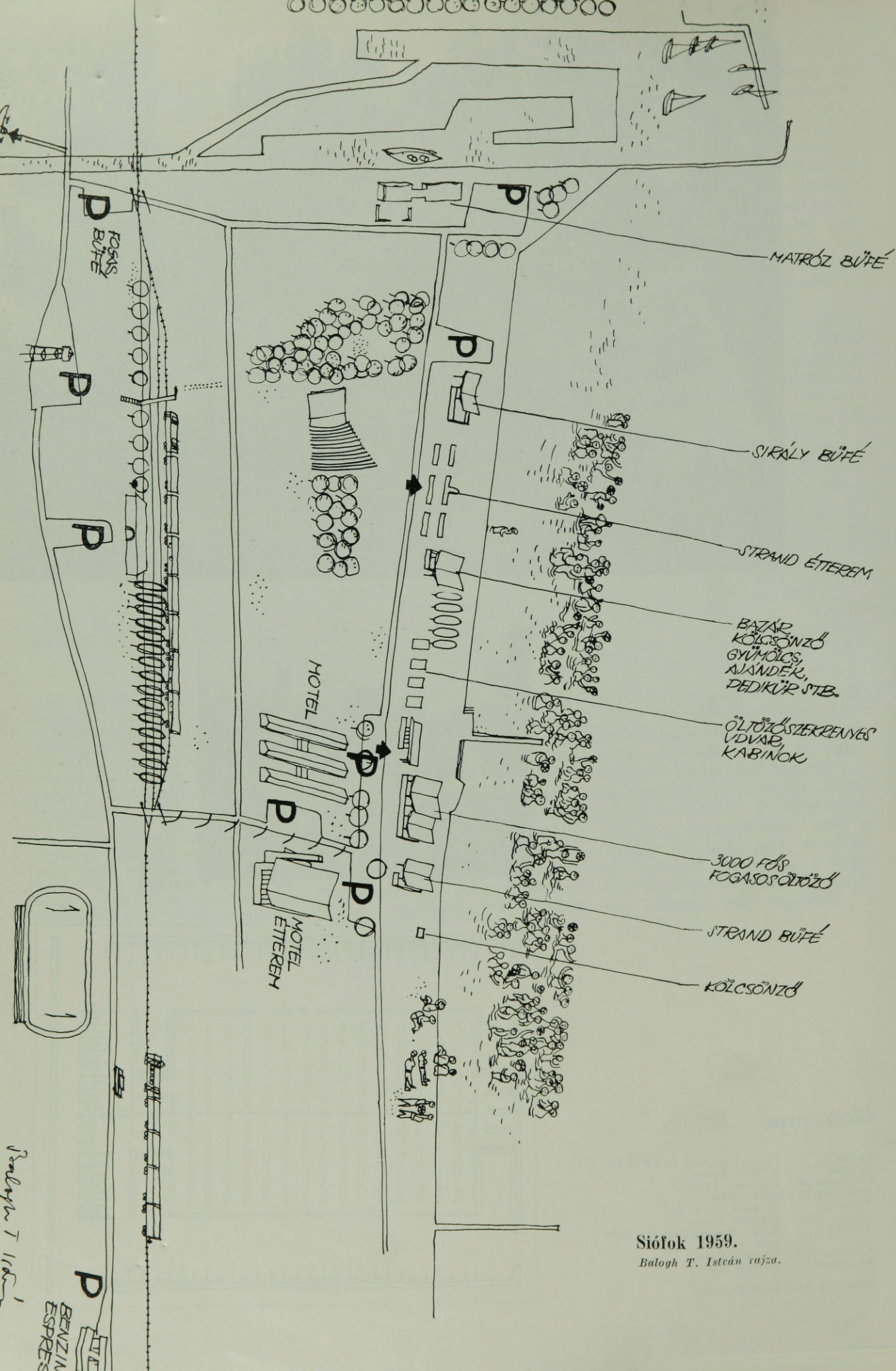

Siófok, strand

Építész : Polónyi Károly IPARTERV
Statikus : Klimov Borisz
Víz, csatorna : Kelemen Antal
Elektromos : Gáthy Béla
Kertész : Dalányi László és
 Flament József
Kivitel : É. M. Somogy megyei Építő-
 ipari Vállalat
Főépítészvezető : Németh Károly
Építésvezető : Mecseki Károly.

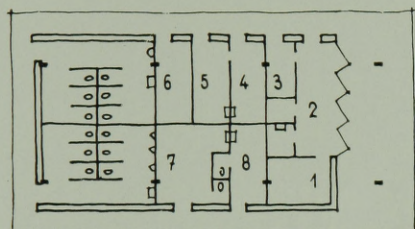
9000 FŐS FOGASOS ÜLTÖZŐ

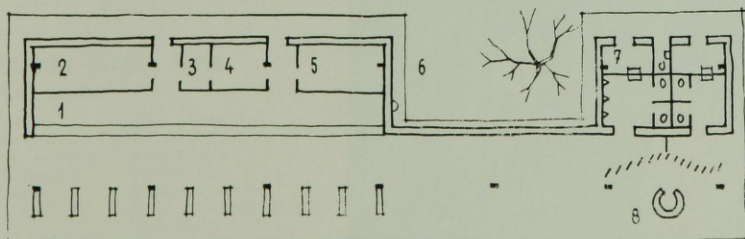
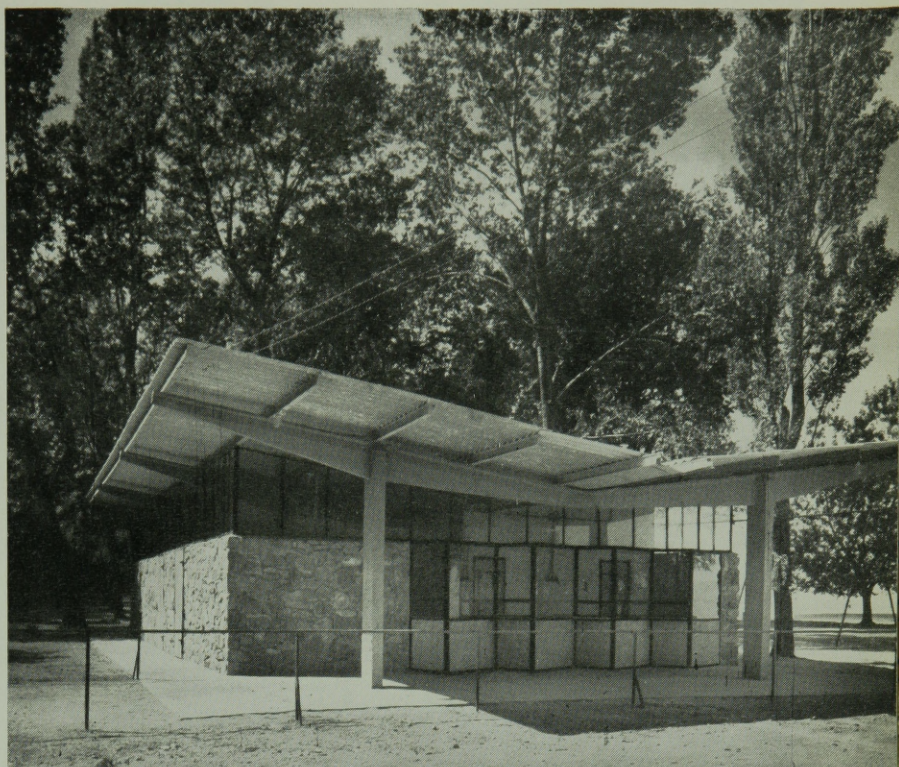
Siófok 1959.

Balogh T. István rajza.

Pénztár és szolgálati épület.

1 — Iroda, 2 — pénztár, 3 — értékmegőrző,
4 — fürdőmester, 5 — elsősegély, 6 — raktár,
7 — női személyzet, 8 — férfi személyzet.

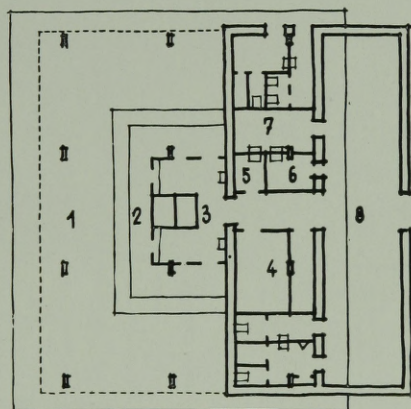
BÜFÉ

1 — büfépult, 2 — italraktár, 3 — iroda, 4 —
hidegkonyha, 5 — raktár, 6 — szabadtéri
göngyölegraktár, 7 — személyzet, 8 — újság-
és dohányárus.

ÖLTÖZŐSZEKRÉNYES NAPOZÓUDVAR

Fal: hullámpala, szögvasvázon
 Öltözőszekrények: a bányászöltözők típus-
 szekrényei.
 Balogh T. István diszítésével.

1 — zárt-nyitott fogyasztó tér, 2 — kiszolgáló rész, 3 — mosogatók, 4 — raktár, 5 — iroda, 6 — férfi öltöző, 7 — női öltöző, 8 — gazdasági udvar.

Siófok, Sirály Büfé

IPARTERV

Építész : Biró Márton
 Statikus : Klimov Borisz
 Víz, csatorna : Kiss Ferenc
 Elektromos : Gáthy Béla
 Kertész : Flament József
 Kivitel : É. M. Somogy megyei
 Építőipari Vállalat
 Építésvezető : Mecseki Károly

Siófok, Motel-étterem

IPARTERV

Építész : Polónyi Károly
Statikus : Klimov Borisz és Horváth Csongor
Víz, csatorna : Kiss Ferenc
Elektromos : Solti Gábor
Kivitel : É. M. Fejérmegyei Építőipari Vállalat
Főépítésvezető : Gáspár Lajos
Építésvezető : Lencsés Antal.

Bán Istrán színes hálója

Balogh T. István színes fatáblái

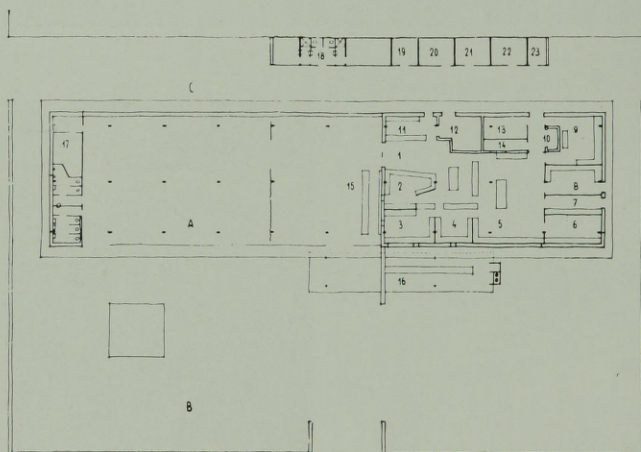

Étterem belső

A — étterem, B — kerthelyiség, C — gazdasági udvar.

1 — pincérfolyosó, 2 — fehér mosogató, 3 — fagylalt, tej, kávé, 4 — hidegkonyha, 5 — főzőkonyha, 6 — fekete mosogató, 7 — hal-előkészítő, 8 — húselőkészítő, 9 — zöldségelőkészítő, 10 — hűtőkamra, 11 — söntés, 12 — italraktár, 13 — szárazáruraktár, 14 — textilraktár, 15 — bárpult, 16 — kiszolgálópult a „futóvendégek” részére, 17 — éttermi raktár, 18 — személyzeti öltöző, 19 — boyler, 20 — iroda, 21 — tüzelőraktár, 22 — zöldségraktár, 23 — moslékkamra.

Motel-építkezés:

Generáltervező : UVATERV

Czigler Endre létesítményi fő-
mérnök és Szappanos Géza.

Az adaptáció tervezői :

Statikus : Soltész Béla

Gépész : Szabó László

Elektromos : Müller László és

Rosteller Szilveszter

Kertész : Jancsó Vilmos és

dr. Krizsán Zoltánné

BUVÁTI

Távbeszélőhálózat : Hegyi István és

Németh Lajos POTI

Generál költségvetés és organizáció :

Mester István

Keil Antal és

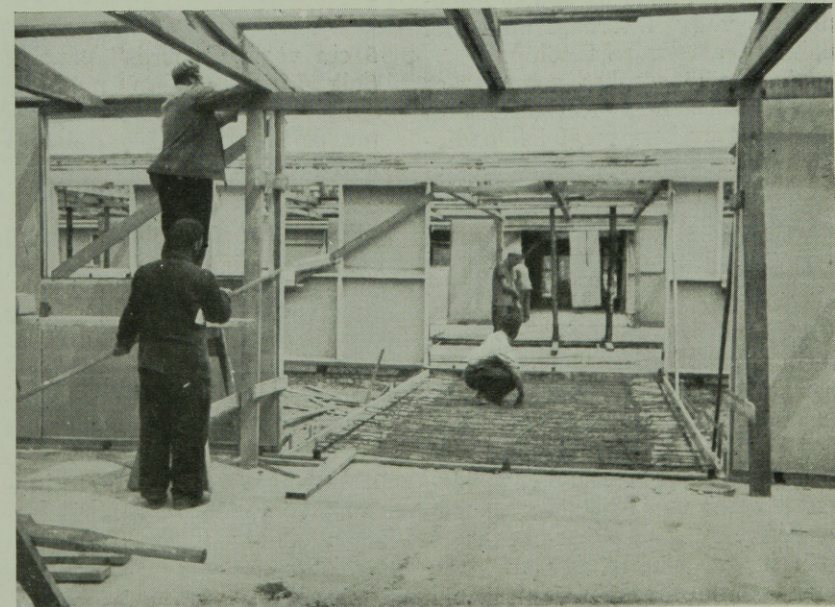
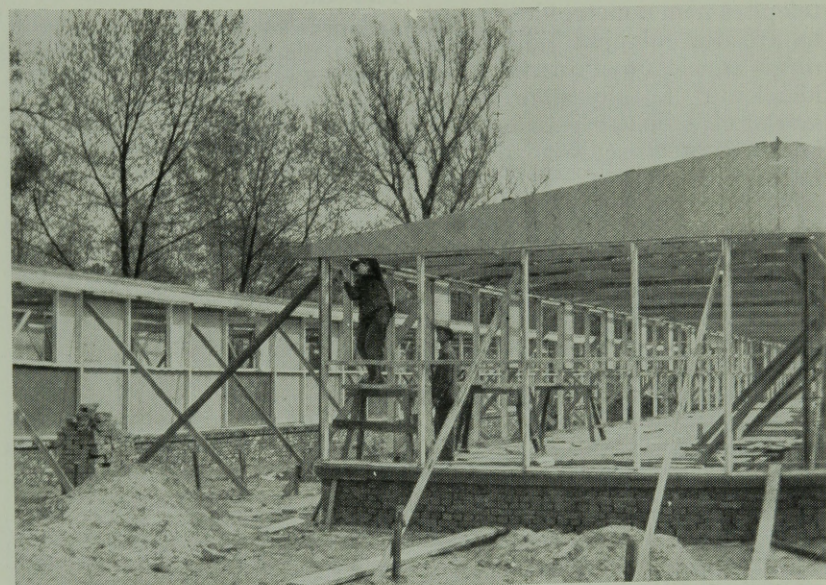
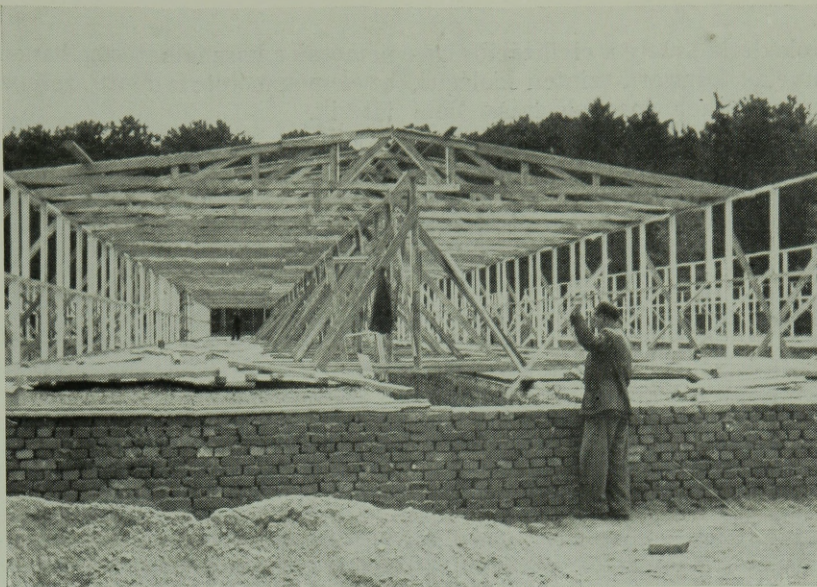
Hegedüs György

É. M. Fejérmegyei Építő-

ipari Vállalat, Székesfe-

hérvár.

Főépítészvezető : Gáspár Lajos.

A motel a közúti közlekedés fejlődésének igényére jött létre. Benzintöltő állomásoknál, útelágazásoknál, városok szélén és egyéb olyan helyen, ahol a járművek megállása és tartózkodása várható, így beszálló vendégekre lehet számítani, kis szállodákat telepítettek, amelyek tekintettel a gépjárművekre, motoros hotel, „Motel” elnevezést kaptak. Ezeket a telepítéseket a nagy úttávolságok lakatlan útszakaszai is követelték. A motel tulajdonképeni célja tehát olyan útmenti vagy úthoz közel eső — általában nem nagy igényű — szállás biztosítása, amely az arra utazóknak egy-két napi pihenőt nyújt.

A közúti járművek ugrásszerű számnövekedésének következtében a típus először nyugaton jön létre, innen terjed el. Az európai motelek később kerülnek kialakításra, mivel Európa sűrűn lakott és minden közepes településben már találhatóak szállodák. Ennek ellenére vannak olyan törekvések és már megvalósulás is, amely Európa főbb idegenforgalmi útvonalai mellett úgynevezett „moteláncot” hoz létre. Ennek célja elsősorban a turistajellegű közúti forgalmat szállással, frissítővel, étellel ellátni olyan távolságokonként, amelyek fél vagy egy napi kirándulónak felelnek meg.

*

Brüsszelben a világkiállítás megnyitása előtti előkészületek közben felbecsülték a várható idegenforgalmat. Megállapították, hogy a rendelkezésre álló szálloda- és szálláskapacitás kb. felét fedezi a ténylegesen várható igénynek. A hiány pótlására olyan idényjellegű szállásbiztosításra tö-

rekedtek, amely a civilizációs igényeket korszerű szinten kielégíti, ugyanakkor megvalósítása nem túlzottan költséges és a beépített anyagok egy része a világkiállítás után visszanyerhető. Ilyen megfontolások alapján készült a brüsszeli motelsoport, amelynek négy egységét a magyar állam megvásárolta és a Balaton partján állította fel.

Brüsszelben a moteltelep — „Motel Expo” — a világkiállítás közelében a város szélén egy nagy, később parcellázásra kerülő területen került felállításra. Összesen tíz motelegységből állt, melynek egy közös porta, egy bazár és egy étteremépülete, valamint három gondnoki és személyzeti épülete készült. Bár a brüsszeli moteltelepítés nem a motel ideális meghatározása alapján jött létre, mégis ennek a csoportnak, éppen ideiglenes felállításánál fogva, szerkezeti érdekességei vannak és így a korszerű építésmód egyik megnyilvánulásának tekinthető.

A „Motel Expo” kivitelezésére kb. egyéves időt fordítottak, ez alatt csupán egy kis létszámú építőcsoport működött a területen. Az enyhén lejtős terepet először földgépekkel tették teraszosan telepítésre alkalmassá. Az épület szerkezeti elgondolása az üzleti szempontok szem előtt tartásával keletkezett — a vállalkozás egy fakeskedelmi cég és egy nagyáruház kooperációjában jött létre. Az épületeket a fakeskedő készítette, az installációt és berendezést az áruház adja. Ezek alapján érthető, hogy az épület zömében fa vagy fatermék anyagból készült, alapozása facölöp.

A facölöpsorokra gerendarács kerül először hosszirányban, majd keresztirányban, megfelelő padlósíkot biztosítva. A gerendarács lerögzítése után középfolyosós rendszerrel négy fakeskret sor kerül felállításra, amely a kitöltőelemek erősítésével hordja a rácsos tetőtartókat. A tetőtartókra lécezés, illetőleg deszkázás kerül, erre erősítik a hullámpala héjazatot. A keretmező kitöltésére általában jó hőszigetelőképeségű panel-lapokat használnak. A nyílászáró szerkezetek előregyártottak, a vázszerkezetbe utólag kerülnek behelyezésre. A padló és falburkolat szintén gyártmány, így az egyes szobák méretének kialakításánál

nemcsak a használhatóság, hanem az elemek mérete is döntő szerepet játszik.

Felhasznált anyagok :

Alap és rács

3—5 osztályú Ø 14 cm-es facölöpök és 2"×4", 3"×7" fa-gerendák.

Falváz

Teherhordó kialakítással 2—3. osztályú 5/10 cm Ø fa-keret-szerkezet.

Tető (rács szerk).

1"×6"-os deszka 3 sorosan, szegelve.

Tetőhéj

Hullámpala, anyagában színezve

Padlózat

1"-os deszkasor 3 mm „Unalit” farostlemez borítással, vagy 2 cm vtg. „Novopan” faforgácslemez 1 mm „Balavinil” műanyaglemez borítással. Mindkét megoldás szögezéssel rögzített.

Mennyezet

1 cm vtg. „Ligna” puha finnlemez.

Szigetelés

Pára ellen „Alumit” alumínium fólia (gerendarácson).

Külső fal

Belső kitöltő elemek 1 cm-es „Giproc” lapokkal, két kartonlemez között gipsszel kötött töltőanyag, külső réteg anyagában színezett Eternit-lapok, illetőleg „Glasal” színes kéreggel ellátott Eternit-lapokkal.

Válaszfalak

5 cm vtg. „Gypunit” panelek (két „Giproc” lap méhsejtszerűen ragasztott kemény papír sejtszerkezet két oldalára felragasztva).

Falburkolat

„UNALIT” farostlemez külső oldalán műanyag bevonattal.

Az épületek közművesítése egy központi csatlakozási helyről közösen vezetett vezeték-kötegekkel van megoldva. Az elektromos vezeték tetőtérben, a vízvezeték és a csatorna az összekötő és közepfolyosó alatt erre a célra kihagyott sávon húzódik. Külső elektromos ellátás földkábelrel van biztosítva.

*

A motelek hazai telepítése sok gondot okozott. Már kezdetben elhatározást nyert az összes épület balatonparti felállítása, hogy a minden évben érzékelhető szállodahiányon jelentősen segítsen. (A megvásárolt négy motelben 640 szoba van, 1280 férőhellyel, ugyanakkor Budapest mai szállodakapacitása összesen 2400 férőhely.) A part közműszegénysége és a motel nagy területigénye alig tette lehetővé közművel teljesen ellátott telkek igénybevétele. Az alkalmasnak vélt fellelhető területek közti válogatás után négy lehetőség adódott, melyeken belül a telek nagyságától és környezetétől függően lehetett a hazai telepítés kialakítását megtervezni. Tervezés közben nyert végleges elhatározást a lehetőségek figyelembevételével Siófokon három, Földváron öt, Keszthelyen két és Tihanyban hat motelszárny megépítése. A környezeti és táji adottságokon kívül jelentős befolyással bírt az, hogy olyan helyeken, ahol nem állt teljes közmű-ellátás rendelkezésre, a motel telepítésével annak környezete is közműellátást nyerjen. Hasonló szempont jelentkezett az étteremépítéssel is, mivel az út éttermek — mint a motel járuléka — egyben a tágabb környezet régóta igényelt vendéglő ellátását is biztosítják. Felmerült a közvetlen partra való telepítés igénye is, azonban a balatoni időjárás és vízállásváltozás következtében a nedvességre kényes faszerkezet közvetlen vízparti felépítése nem volt elfogadható. A keszthelyi esetben a motel a meglévő, kihasználatlan étterem mellé települt, így a négy motel komplettírozásához csupán három étterem épült. Bár csak a tihanyi és földvári motel esetében látszik az elhelyezés ideálisnak, mégis minden épület a ma adottságainak figyelembevételével szükségsszerűen került építési helyére.

A hazai kivitel a motelek és éttermek felépítésénél, ezek közműellátásánál az idő rövidsége és a megkövetelt minőség figyelembevételével különleges eredményeket ért el. Természetes, hogy ha nem szétszedhető és összerakható típus elemekkel készített épületek kivitelezése a feladat, akkor az építés időtartama lényegesen megnőtt volna.

Bár Brüsszelből mindent szét-szedett állapotban kaptunk, mégis meg kellett oldani több olyan problémát, amely a vízre érzékeny anyagok megvédésében és egy-két évre konstruált épület élettartamának növelésében jelentkeznek. Így a hazai alapozás nem az eredetileg használt facölpsor kialakításával készült, hanem hagyományos anyagú lábazattal, végleges jellegű közműcsatlakozásokkal és a Brüsszelben használatos szigetelésnél jóval megnyugtatóbb, a faépítményt teljes egészében megvédő szigeteléssel. A változtatáshoz tartozik még néhány olyan probléma megoldása is, amely a belgiumi lazább és a hazai szigorúbb építési előírásokból adódott.

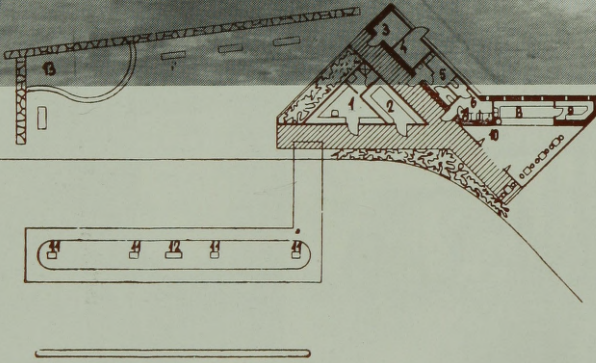
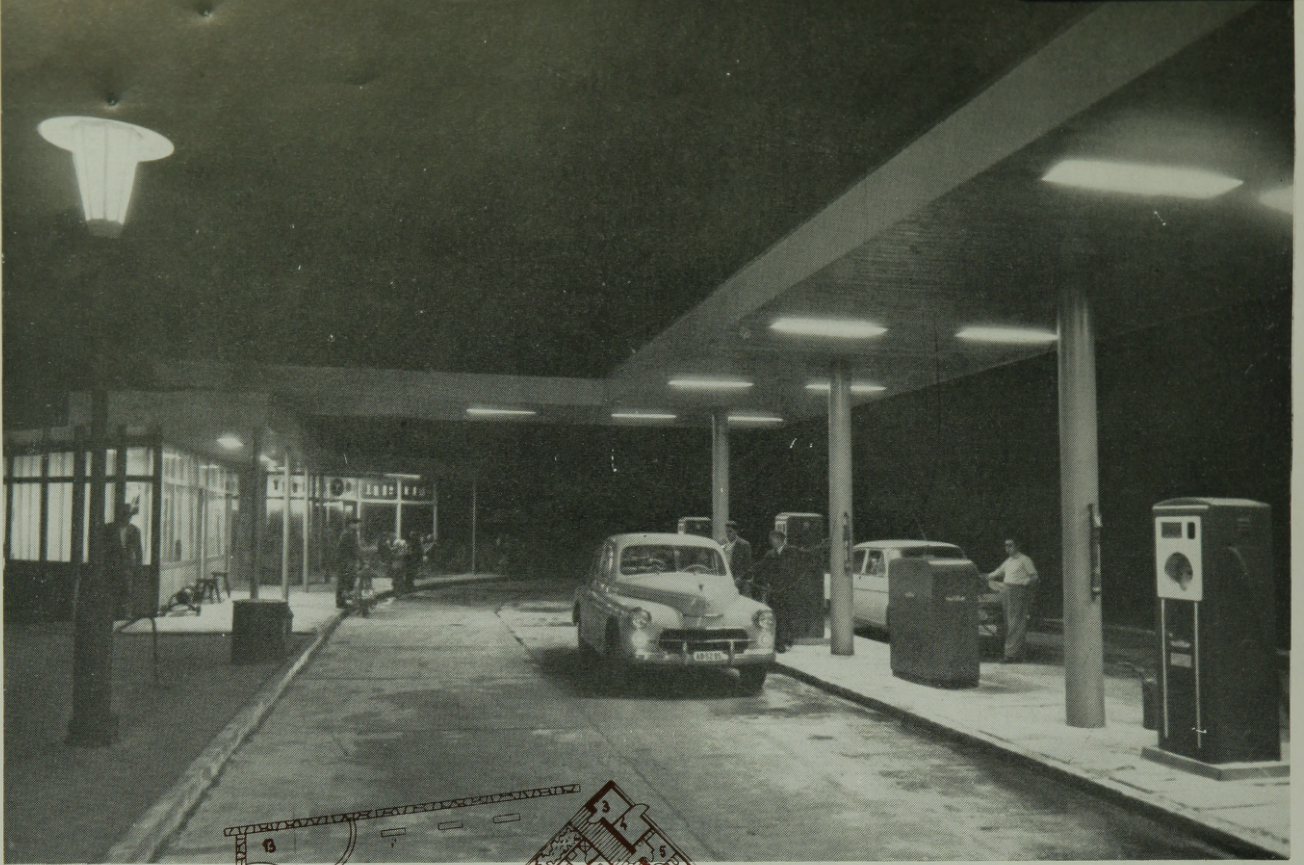
Mindezekből leszűrhető, hogy viszonylag kevés és egyszerű anyaggal nagyméretű épületeket lehet készíteni, előzetesen gondosan megtervezve, előre-gyártva, viszonylag kisösszegű beruházással, nagy gyorsasággal. Mivel a Balatonon a nyári üdülési időszak néhány hónapra tehető, a nagy üdülőforgalom ellátására kizárólag ilyen jellegű ideiglenes használatú épületkonstrukciókat érdemes létrehozni. Amennyiben az épületek kezelése kellőképpen biztosítható, a brüsszeli — már egy ideje álló — szétszedésnek, szállításnak és újrafelállításnak kitett épületelemek 15—20 évig biztonsággal szolgálhatják céljukat, így a két-hároméves amortizációt figyelembe véve, a szállodakapacitás ugrásszerű növelése mellett jelentős anyagi hasznot is hoznak.

Bérces István

Siófok, motel

Építész : Nagy B. Zoltán és
Félix Vilmos
Víz, csatorna : Horváth Vilmos
Űt : Bacsó Antal
Építésvezető : Lencsés Antal.

Siófok, Benzintöltő állomás

Építész : † Kondorai Gyula, KÖZTI
(tervpályázat első díjas terve)

Kiviteli terve : Dobl Géza

Statikus : † Nagy Ágoston Lajos

1 — kútkezelő, 2 — olajraktár, 3 — szivattyúház, 4 — motorház, 5 — férfi WC, mosdó, 6 — női WC, mosdó, 7 — takarítószekrény, 8 — büfé, 9 — raktár, 10 — tartózkodó, 11 — benzinkút oszlopok, 12 — olajszekrény, 13 — vízmedence, 14 — padok.

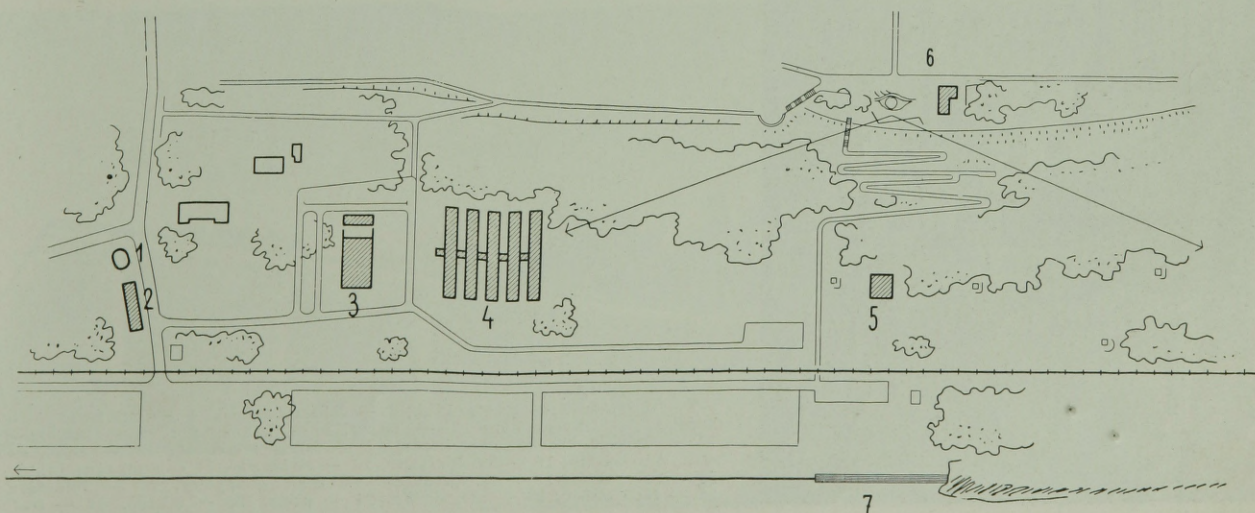

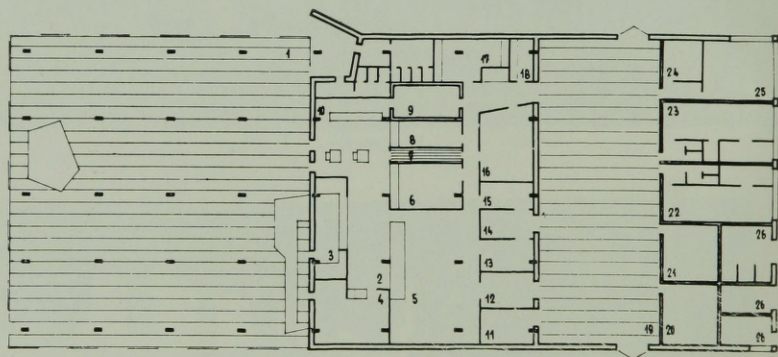

Balatonföldvár, motel

Építész : Varga László
 Víz, csatorna : Fodor Péter és Karádi Gábor
 Út : Baesó Antal
 Építésvezető : Kalesdorfer József.

1 — gomba, 2 — bazár, 3 — motel étterem
 4 — motel, 5 — camping, 6 — kilátó, 7 — camping strandja.

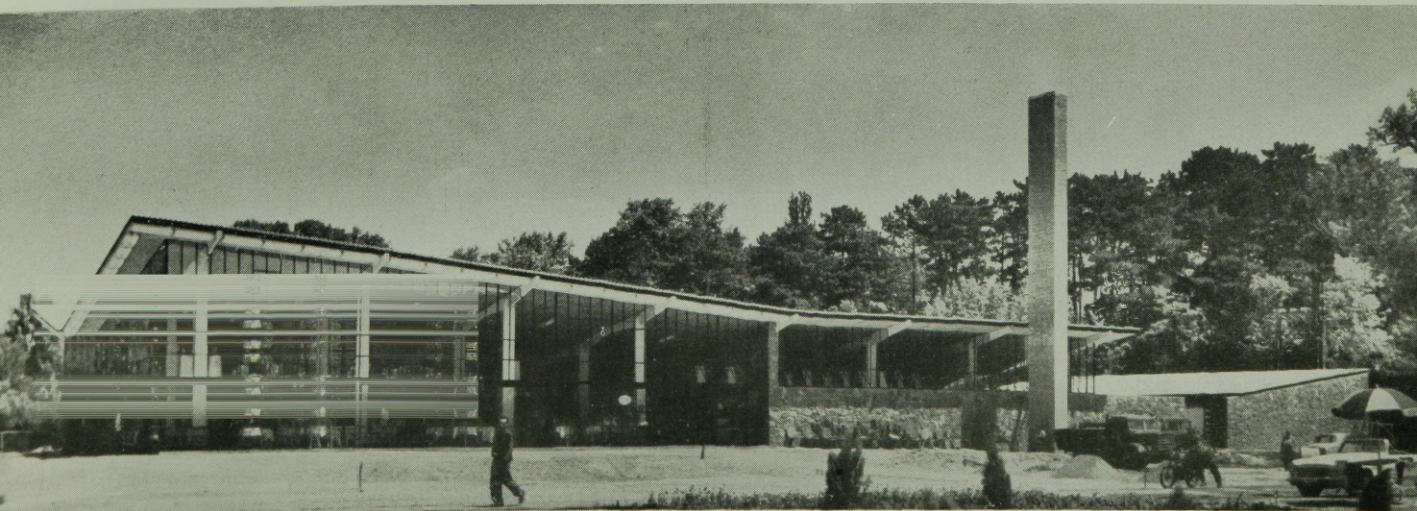
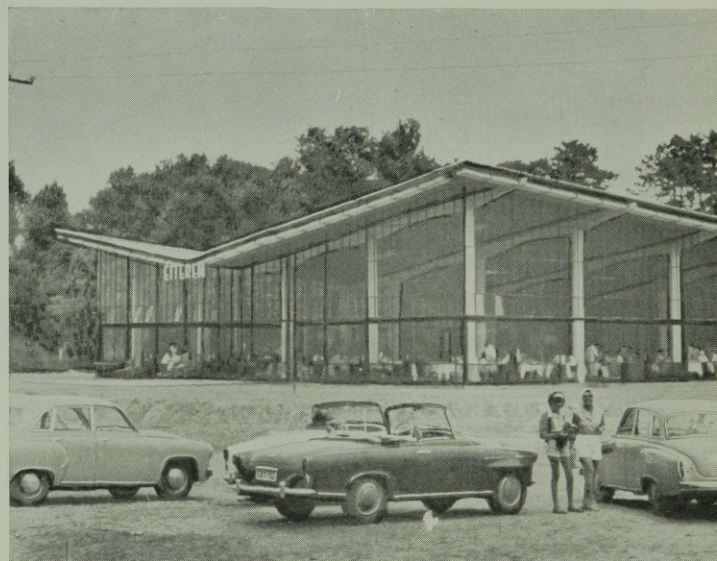

1 — étterem, 2 — pincér közl., 3 — fehérmosogató, 4 — cukrászat, 5 — konyha, 6 — hidegkonyha, 7 — udvar, 8 — kávékonyha, 9 — halraktár, 10 — halpult, 11 — boyler kazán, 12 — fekete mosogató, 13 — húselőkészítő, 14 — hűtő, 15 — halelőkészítő, 16 — előkészítő, 17 — szárazáru raktár, 18 — ruharaktár, 19 — es. udvar, 20 — tüzelő, gőngyöleg, 21 — földesáru, 22 — férfi öltöző, 23 — női öltöző, 24 — iroda, 25 — étkező, 26 — trafó

Balatonföldvár, Motel-étterem

IPARTERV

Építész : Földesi Lajos
Statikus : Klimov Borisz
Víz, csatorna : Kiss Ferenc
Elektromos : Csordás László
Kivitel : É. M. Fejérmegyei Építőipari
Vállalat
Főépítészvezető : Gáspár Lajos
Építésvezető : Kálesdorfer József

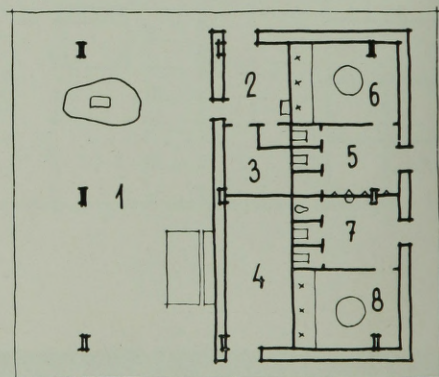

Balatonföldvár, Camping

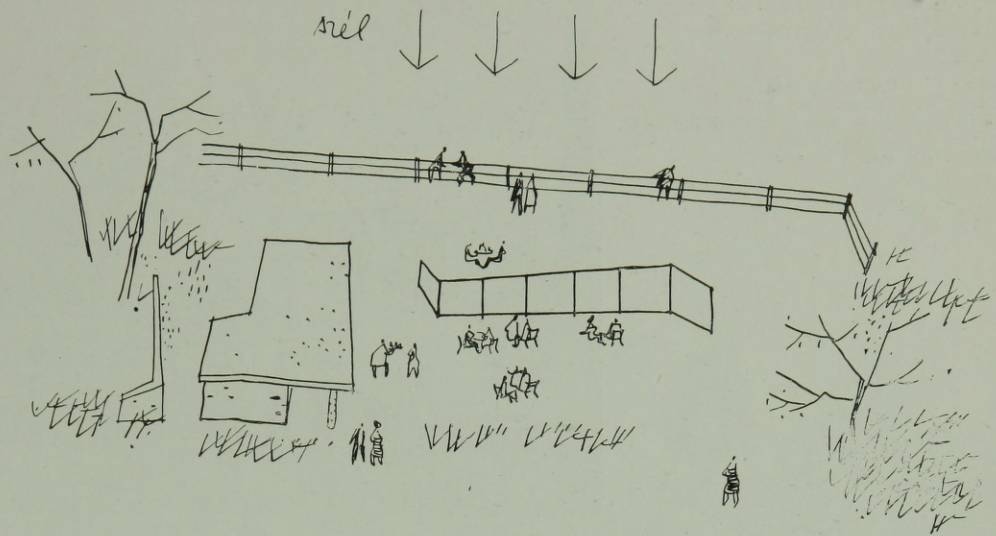
IPARTERV

Építész : Biró Márton
 Statikus : Klimov Borisz, Thoma Levente
 Víz, csatorna : Kelemen Antal és UVATERV
 Elektromos : Gáthy Béla
 Kívitel : É. M. Somogy megyei Építő-
 ipari Vállalat
 Építésvezető : Lucz Béla

1 — Fedett terras, 2 — kandalló, 3 —
 gondnok, 4 — értéktároló, 5 — raktár, 6 —
 férfi mosdó, 7 — férfi W. C., 8 — női mosdó,
 9 — női W. C.

Szabadtéri tűzhely

Kilátó-büfé

IPARTERV

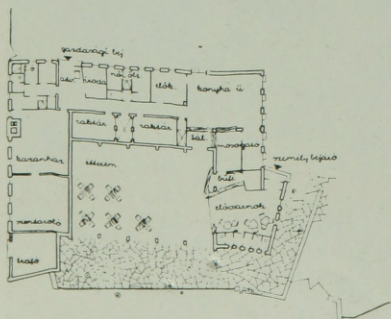
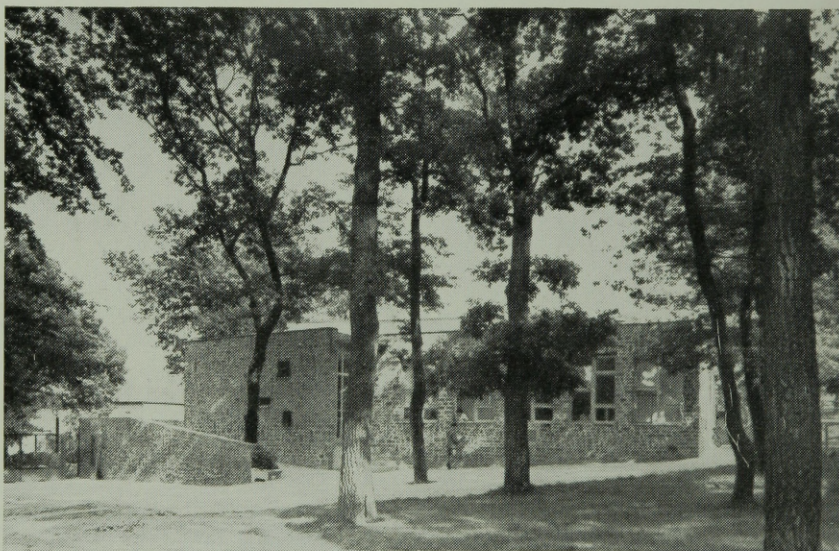
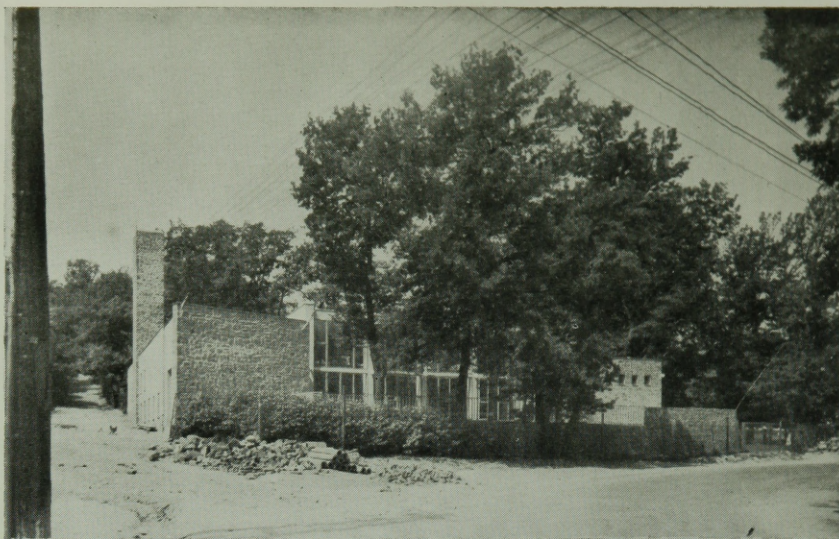
Építész : Polónyi Károly
 Statikus : Klimov Borisz
 Víz, csatorna : Kelemen Antal
 Elektromos : Gáthy Béla
 Kivitel : É. M. Somogymegyei Építő-
 ipari Vállalat
 Építésvezető : Lucz Béla

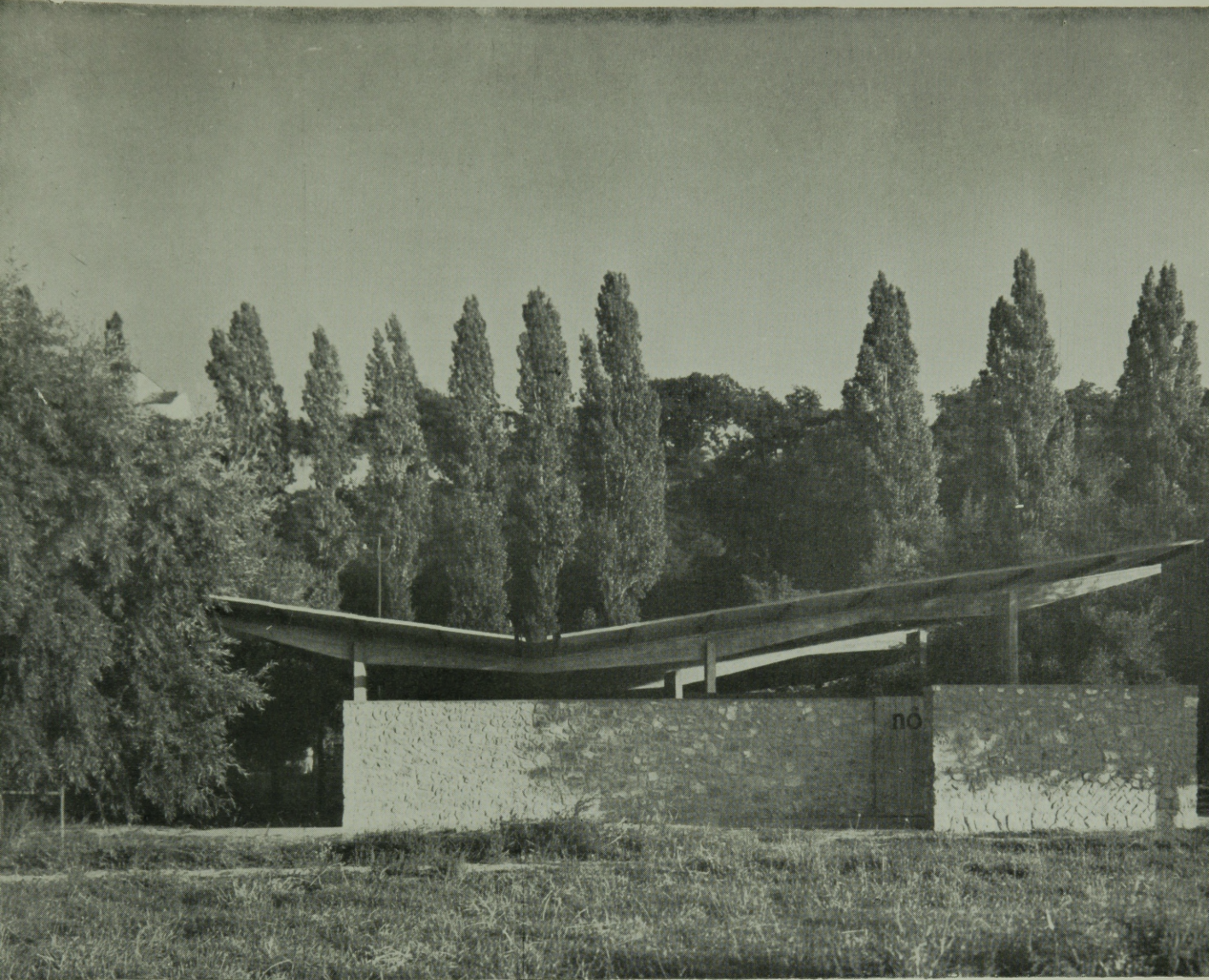

Fonyód, Egyesült Izzó üdülőjének étterme

IPARTERV

Építész : Cs. Juhász Sára
 Statikus : Thoma Levente
 Kivitel : É. M. Somogy megyei Építő-
 ipari Vállalat
 Építésvezető : Danyi Ferenc

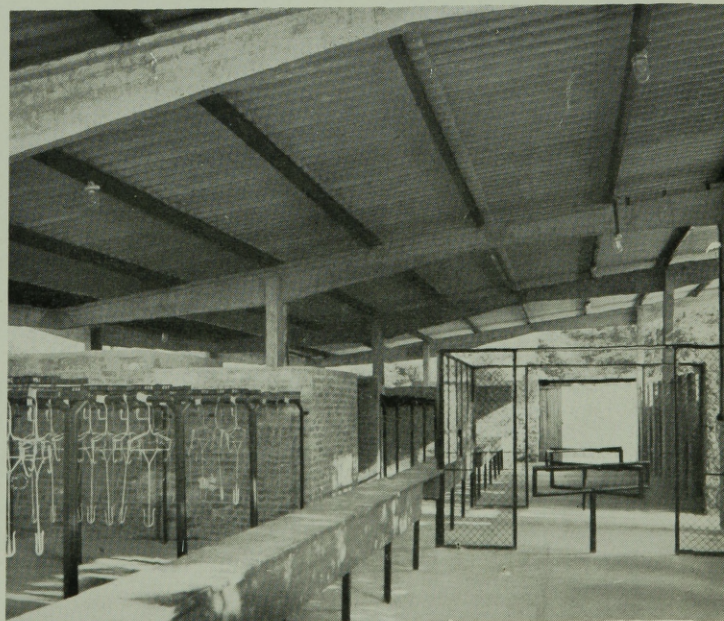
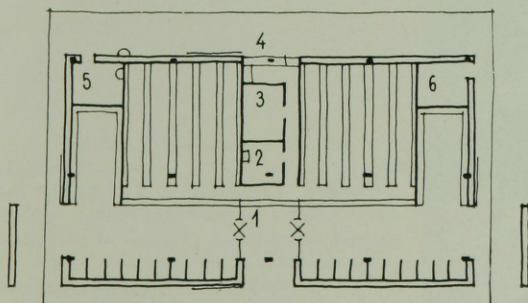

Fonyód, községi strand

IPARTERV

Építész : Polónyi Károly
 Statikus : Klimov Borisz
 Víz, csatorna : Kelemen Antal
 Elektromos : Gáthy Béla
 Kivitelt : É. M. Somogy megyei Építő-
 ipari Vállalat
 Építésvezető : Danyi Ferenc

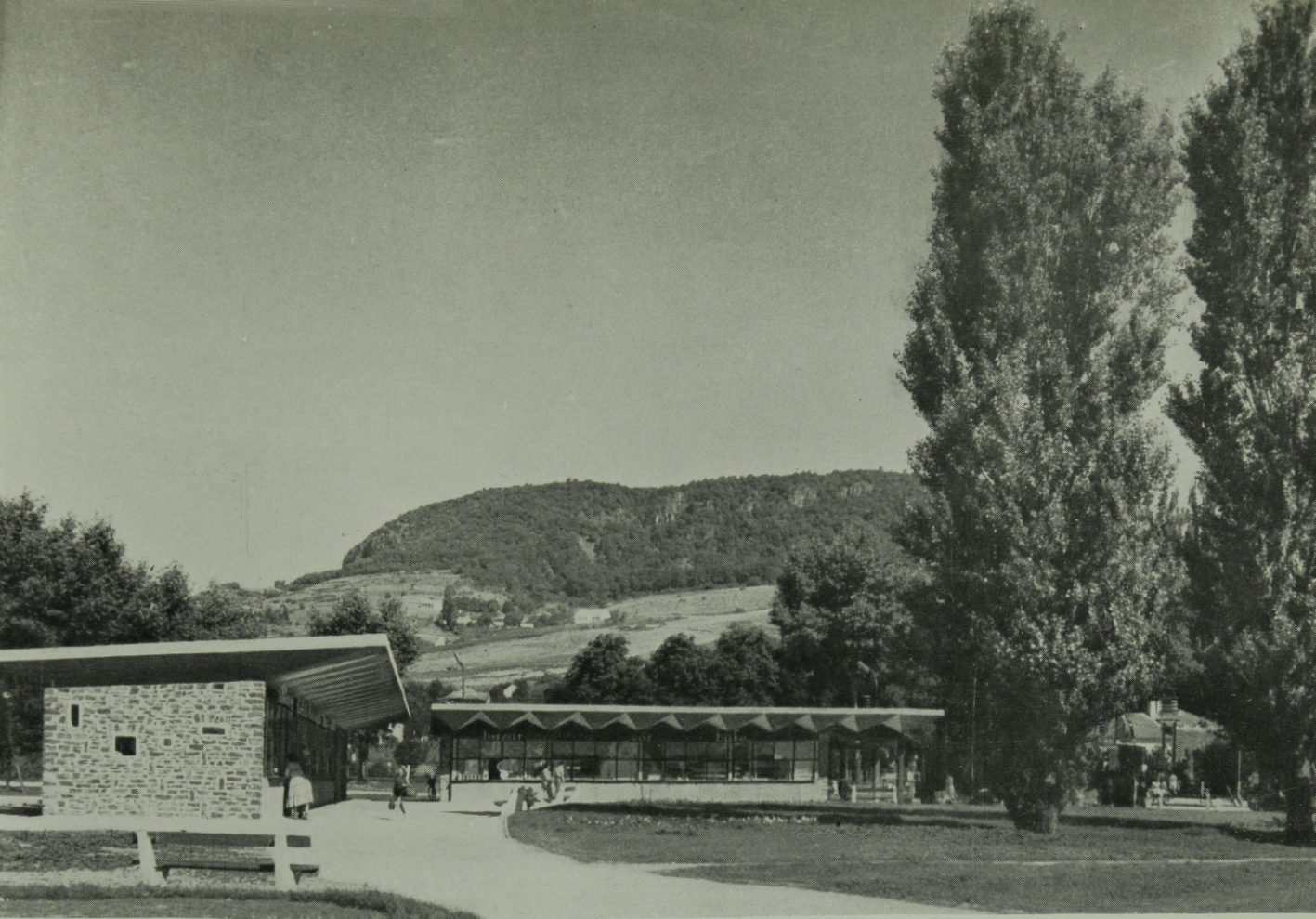
1 — pénztár, 2 — személyzet, 3 — büfé rak-
 tára, 4 — büfé, 5 — elsősegély, 6 — raktár.

Keszthely, motel

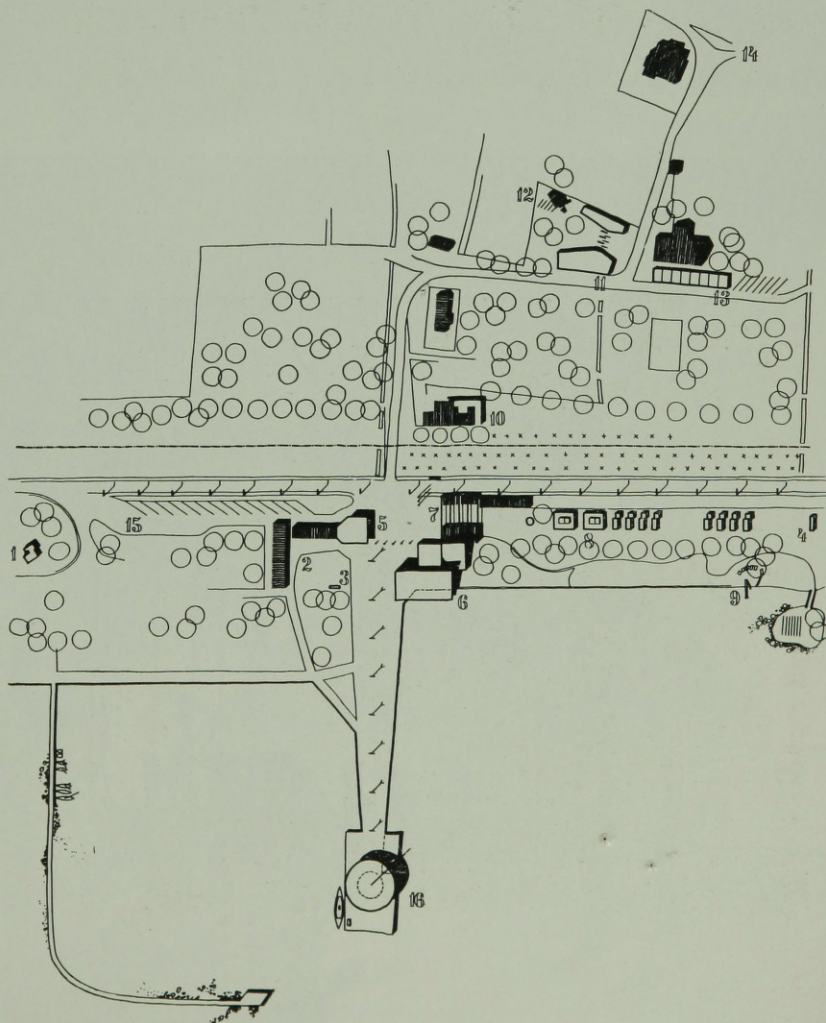
Építész : Majsa László
Víz, csatorna : Bankó Károly és Szabó Károly (MÉLYÉPTERV)
Út : Schermann Károly.
Építésvezető : P. Nagy István

Badaesony, hajóállomási bazársor

IPARTERV

Építész : Callmayer Ferenc
 Statikus : Komlóssy István
 Víz, csatorna : Hackl Tibor
 Elektromos : Szőke István
 Kivitelező : IV. Mélyépítő V.
 Főépítészvezető : Stolez Tamás
 Építésvezető : Hárs László

1 — MAHART szolgálati lakás, 2 — alsó
 bazársor, 3 — szobor, 4 — WC, 5 — éjjel-nap-
 pali KÖZÉRT, 6 — cukrázda, 7 — strandbe-
 járat, 8 — öltöző kabinok, 9 — csúszda és gyer-
 mekjátszó, 10 — MÁV vasútállomás bővítés,
 11 — felső bazársor, 12 — poharazó, 13 —
 Hableány-terasz, 14 — út a SZOT étterem felé,
 15 — autóparkirozó, 16 — hajóállomás.

Badaesony, Hableány-terasz

IPARTERV

Építész : Tóth János, Callmayer Ferenc

Statikus : Szeleczky Ferenc

Kivitelező : XIII. Lakatosipari KTSZ

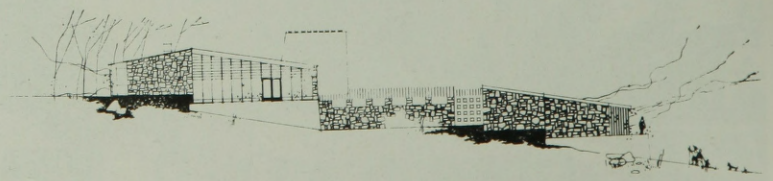
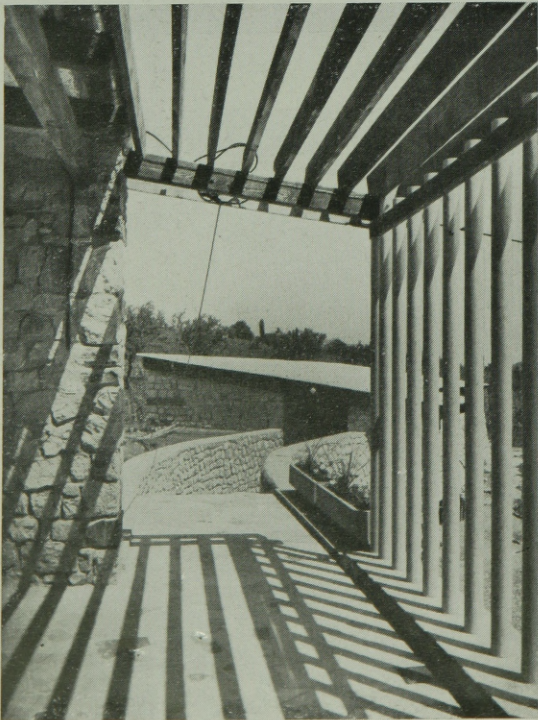
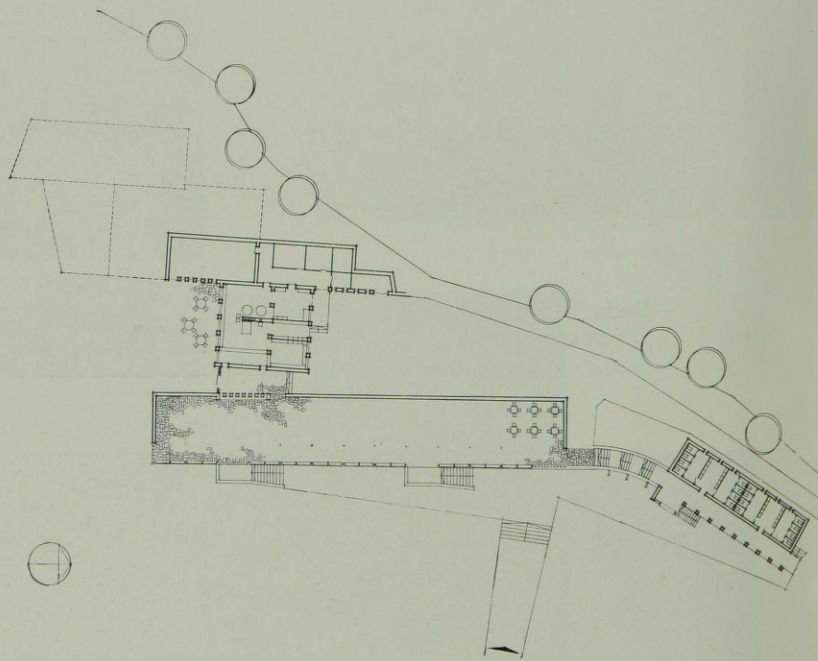
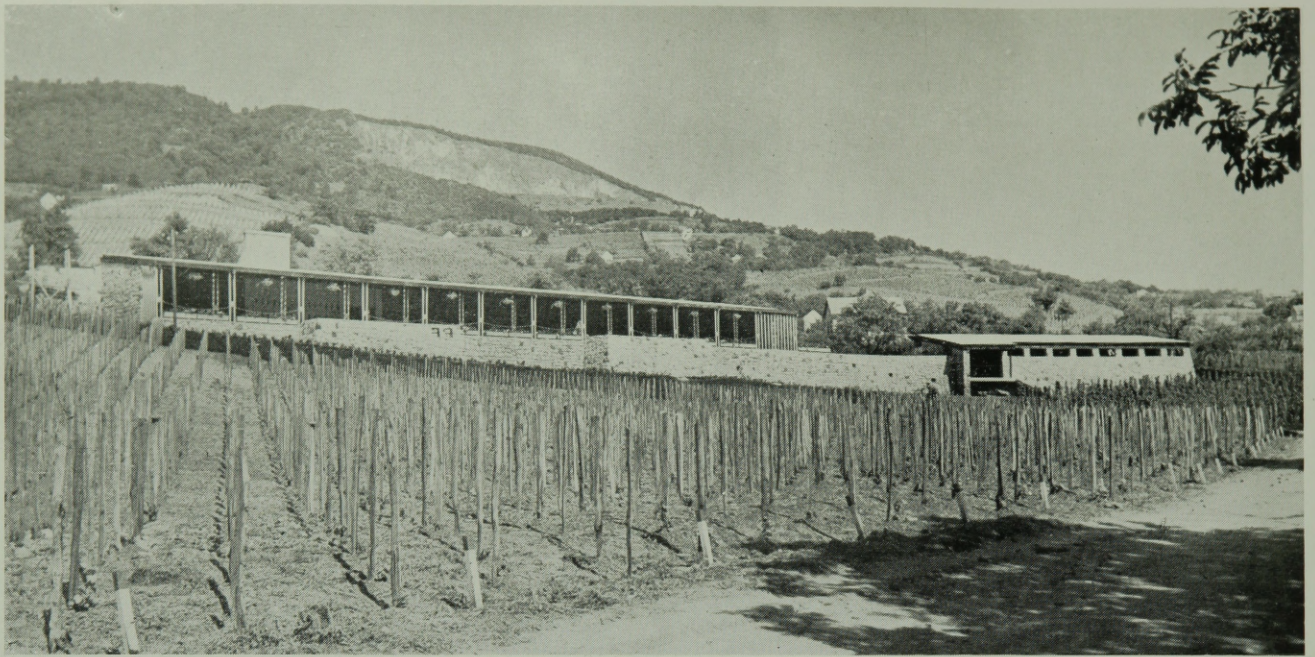

Badaesony, poharazó

IPARTERV

Tervező : Callmayer Ferenc

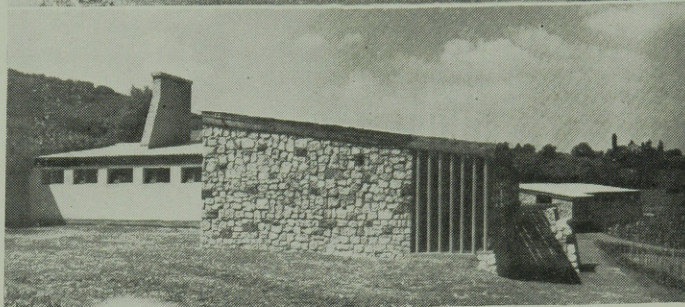

Badaesony, SZOT étterem (első ütem)

IPARTERV

Építész : Emődy Attila
Bottka Mária
Statikus : Szeleczky Ferenc
Víz, csatorna : Fodor Sándor—Fazekas József
Elektromos : Magyar Sándor
Kivitelező : Zalaegerszegi Állami Építőipari
Vállalat SZOT építőrészleg
Építésvezető : Babos László

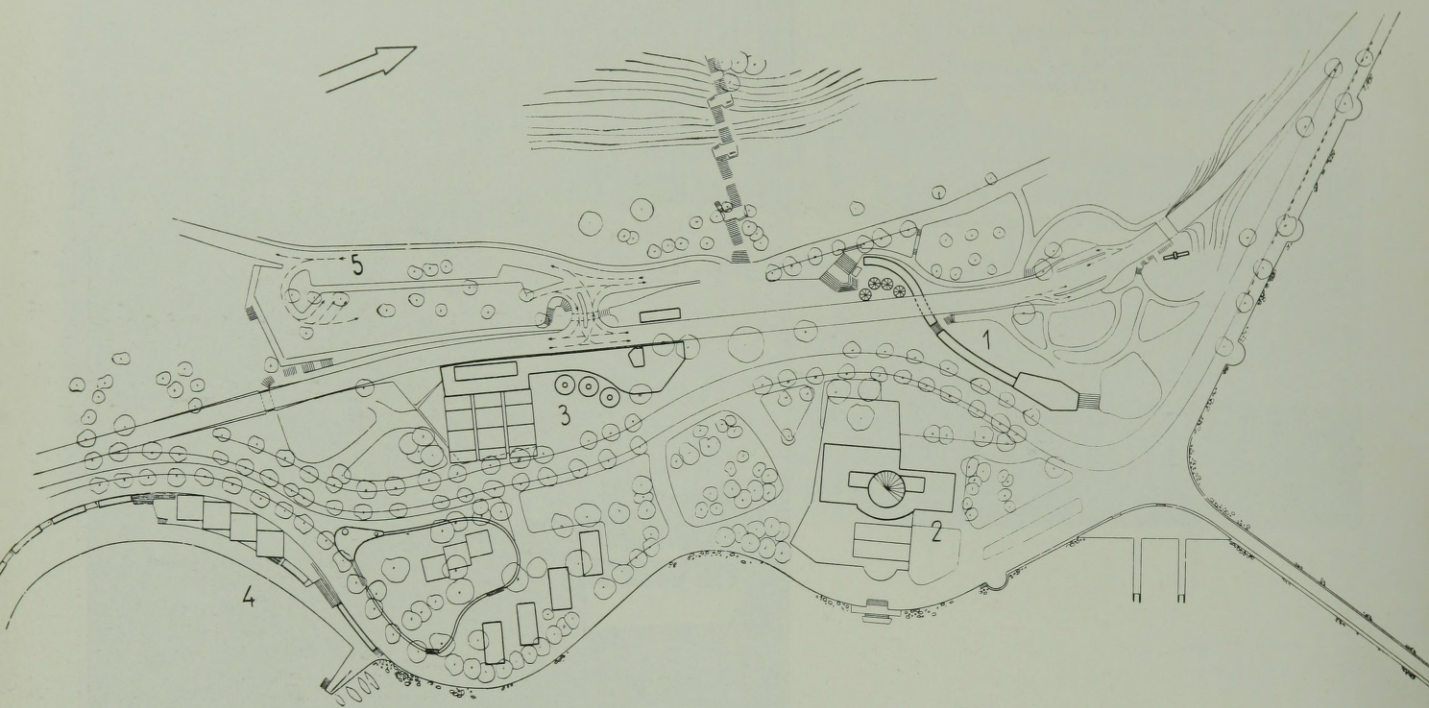

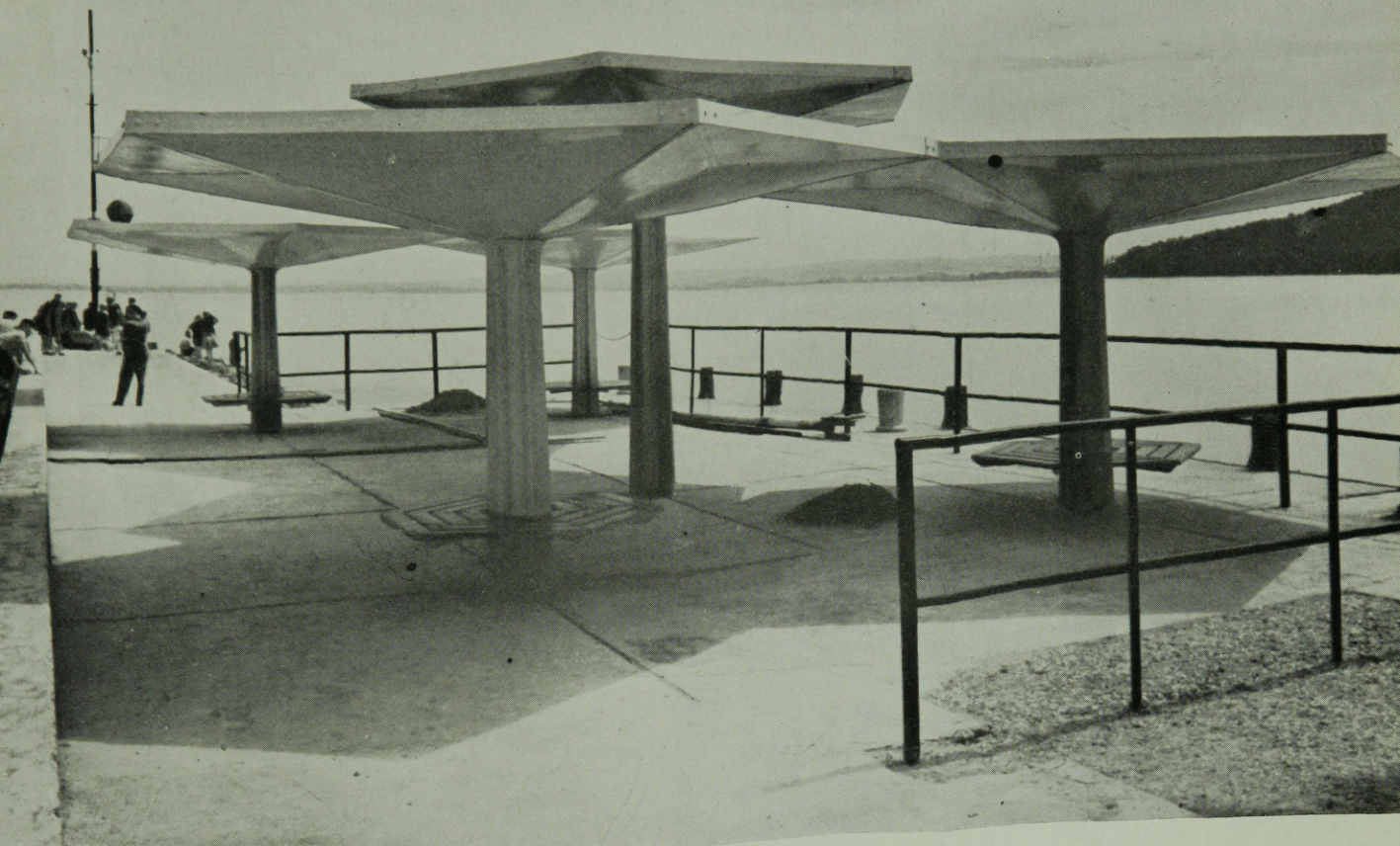
Tihany alsóközpont rendezése

A tervpályázat elsődíjas terve:

Bérczes István, KÖZTI

1 — bazár, 2 — étterem, 3 — vendéglő, 4 —
strand, 5 — járműparkoló

Tihany, móló-váró

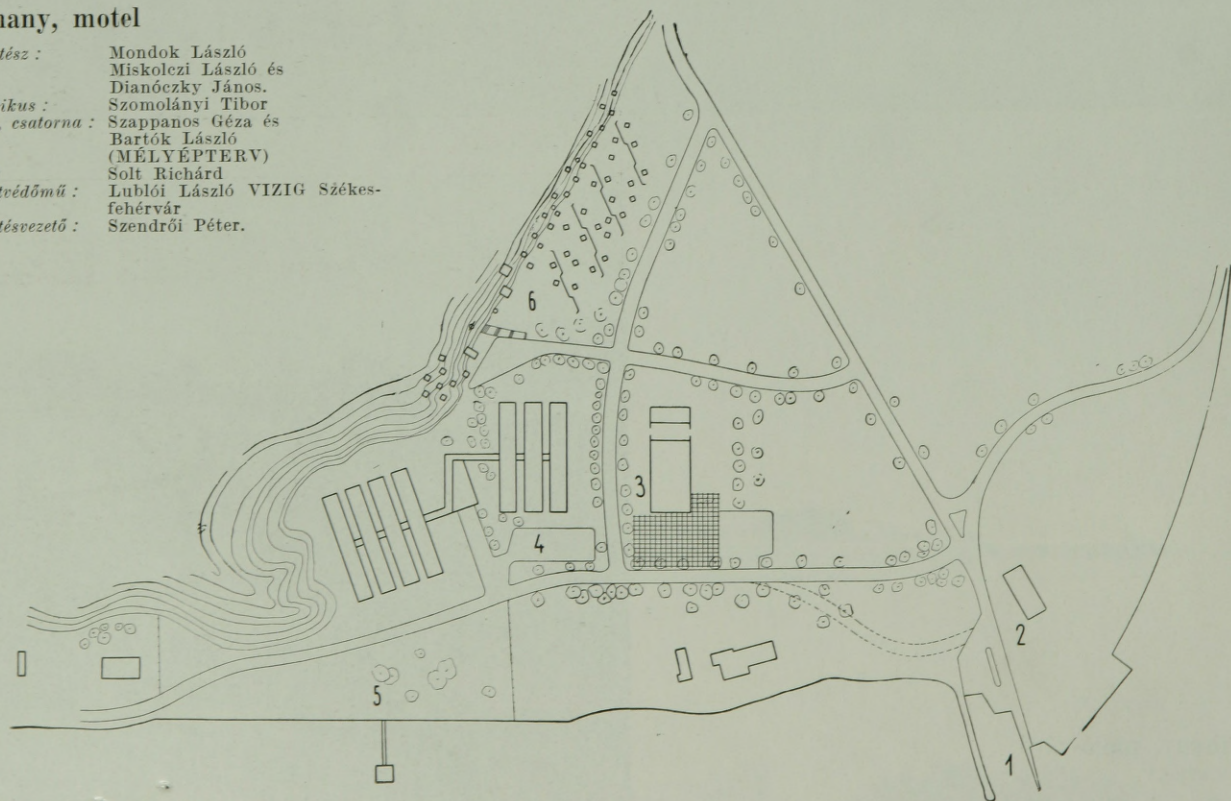
UVATERV

Építész : Benkhardt Ágost
 Statikus : Detre Dezső
 Kivitelező : IV. Mélyépítő V.
 Építésvezető : Réti József

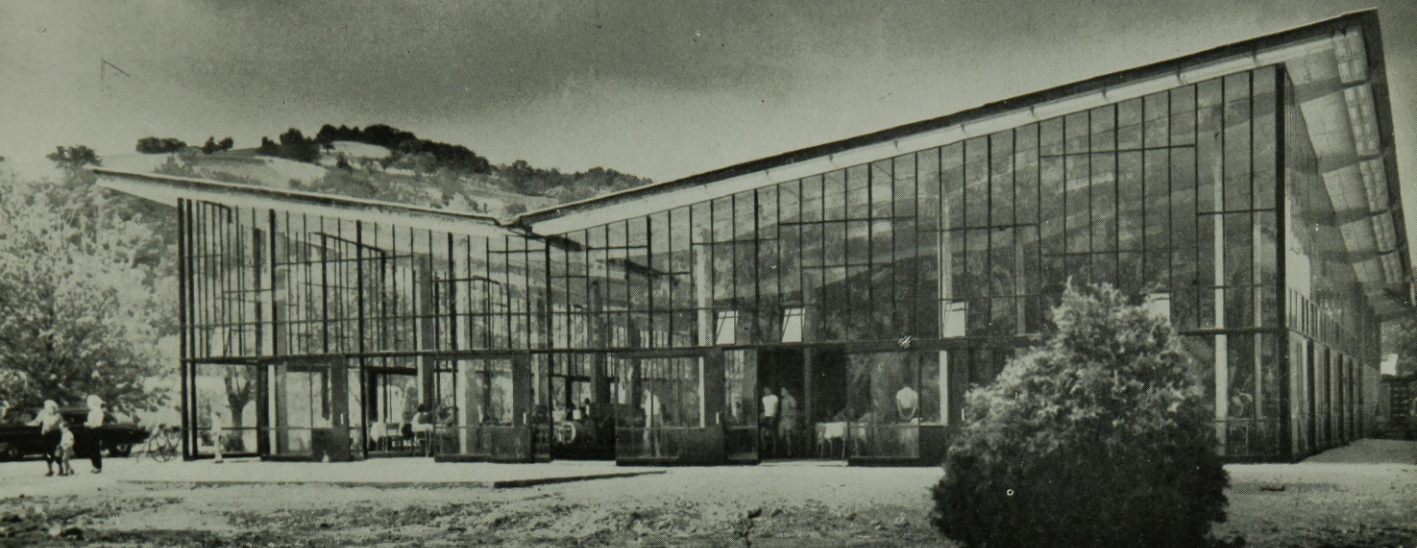
Tihany, motel

Építész : Mondok László
 Miskolczi László és
 Dianóczy János.
Statikus : Szomolányi Tibor
Víz, csatorna : Szappanos Géza és
 Bartók László
 (MÉLYÉPTERV)
Út : Solt Richárd
Partvédőmű : Lubló László VIZIG Székes-
 fehérvár
Építésvezető : Szendrői Péter.

Tihany, révkörnyék

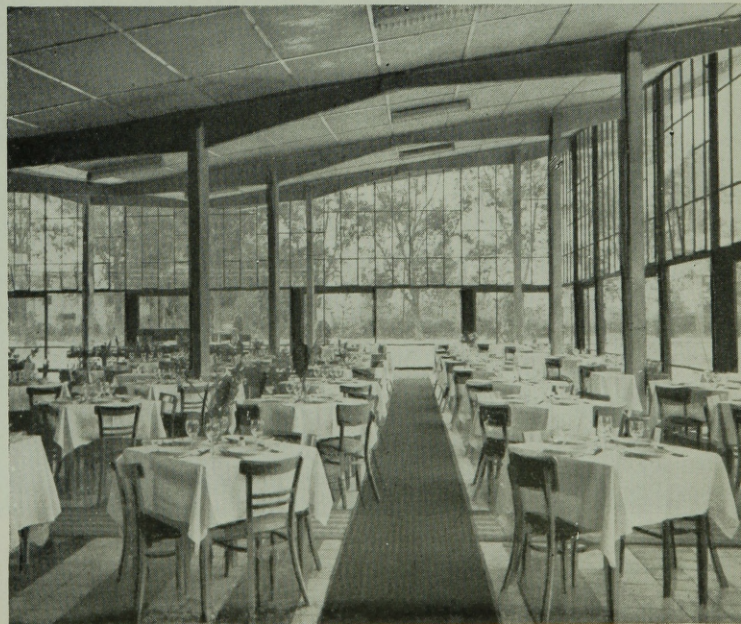
1 — rév, 2 — bazár, 3 — étterem, 4 — motel,
 5 — strand, 6 — camping.

Tihany, Motel-étterem

IPARTERV

Építész : Földesi Lajos
Statikus : Klimov Borisz
Víz, csatorna : Kiss Ferenc
Elektromos : Csordás László
Kivitel : É. M. Fejérmegyei Építőipari
 Vállalat
Főépítésvezető : Gáspár Lajos
Építésvezető : Szendrői Péter

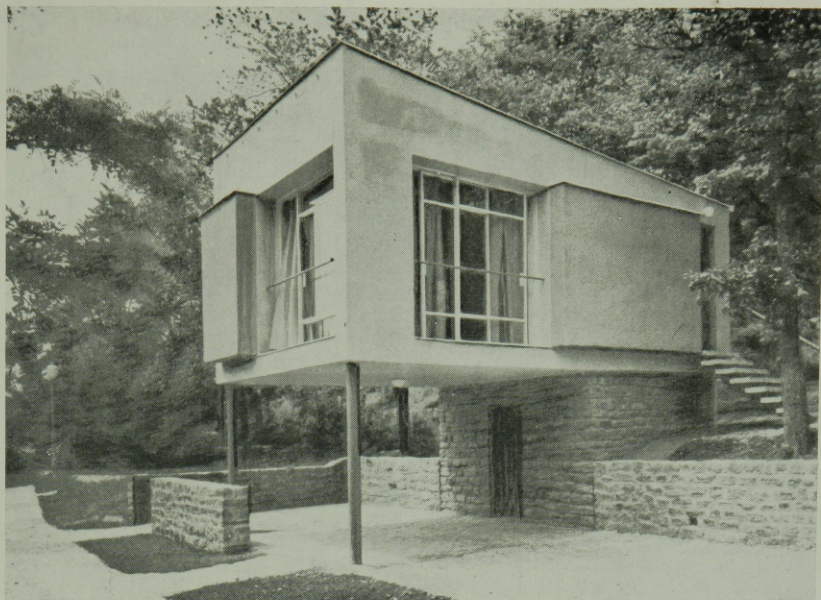

Szabadtéri tűzhely

Strand

Tihany, Camping

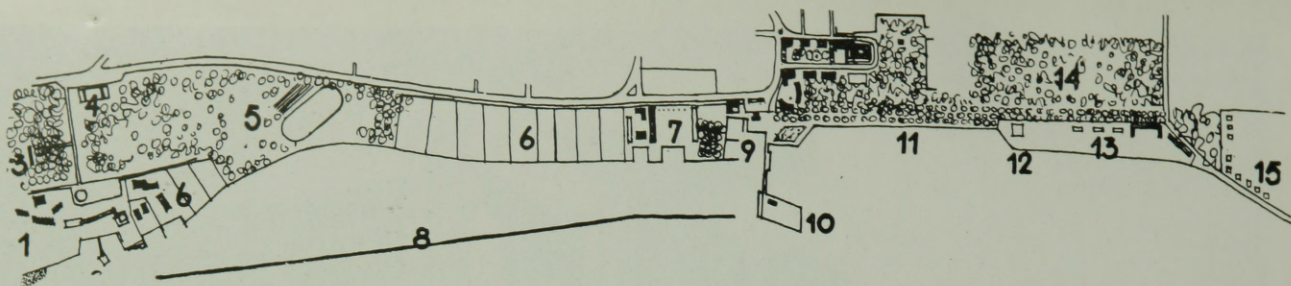
UVATERV

Építész : Dianóczy János
Statikus : Detre Dezső
Víz, csatorna : Szappanos Géza
Elektromos : Rosteller Szilveszter
Kivitelező : IV. Mélyépítő V.
Építésvezető : Réti József

A telepőr lakása

WC — zuhanyépületek

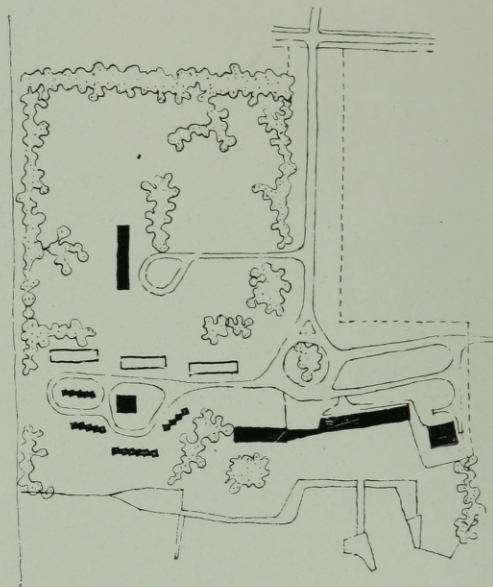
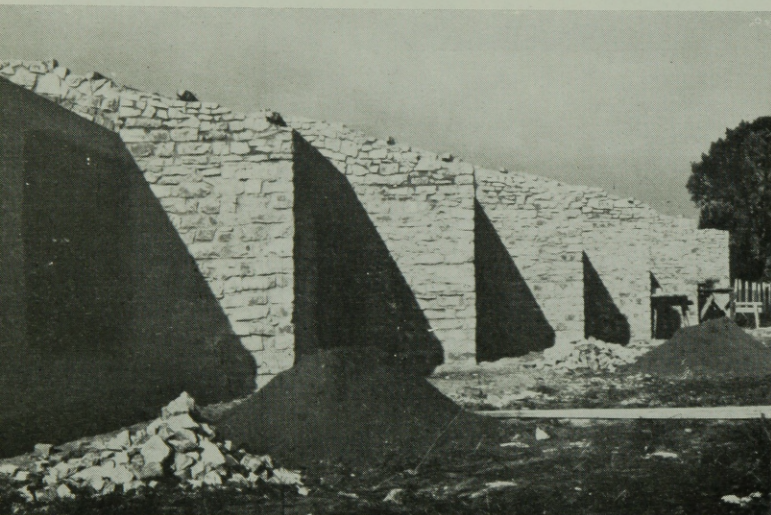

Balatonfüred partterületének rendezési vázlata

dr. Tóth Kálmán IPARTERV és
Bérczes István KÖZTI

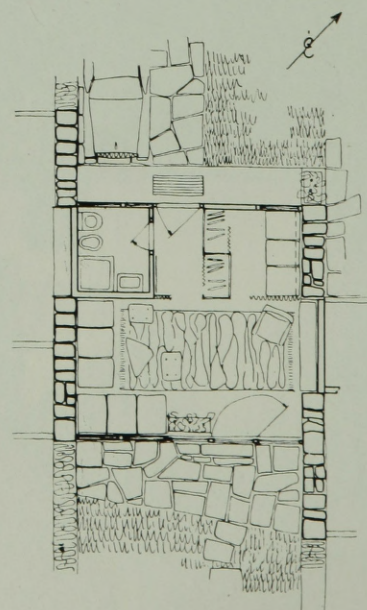
1 — motel, 2 — autópálya, 3 — Camping, 4 —
Service és benzinkút, 5 — szálloda és
sportterület, 6 — sportklubok, 7 — sport-
hajótároló és javító, 8 — hullámtörőgát, 9 —
vitorlázóversenyes központ, 10 — hajóállomás,
11 — sétány, 12 — strandvendéglő, 13 — nagy-
strand, 14 — új park, 15 — weekend-telep.

Balatonfüred, autóstrand és motel

KÖZTI

Építész : Bérczes István
Statikus : Bánkuti Béla
Víz, csatorna : Kovács Gáspár
Elektromos : Szabadi Imre
Kivitelező : IV. Mélyépítő V.

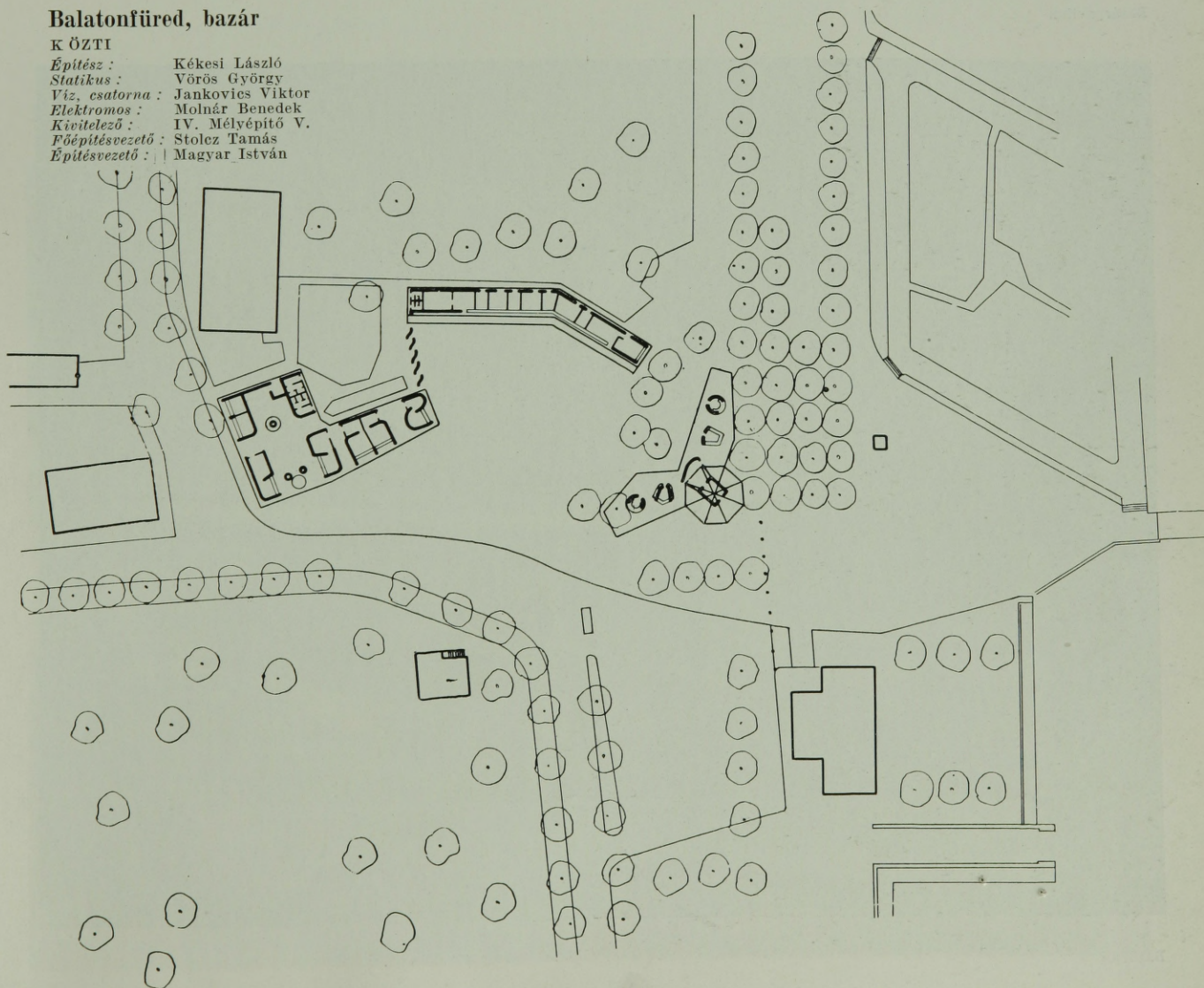
MOTEL egység alaprajza

Balatonfüred, bazár

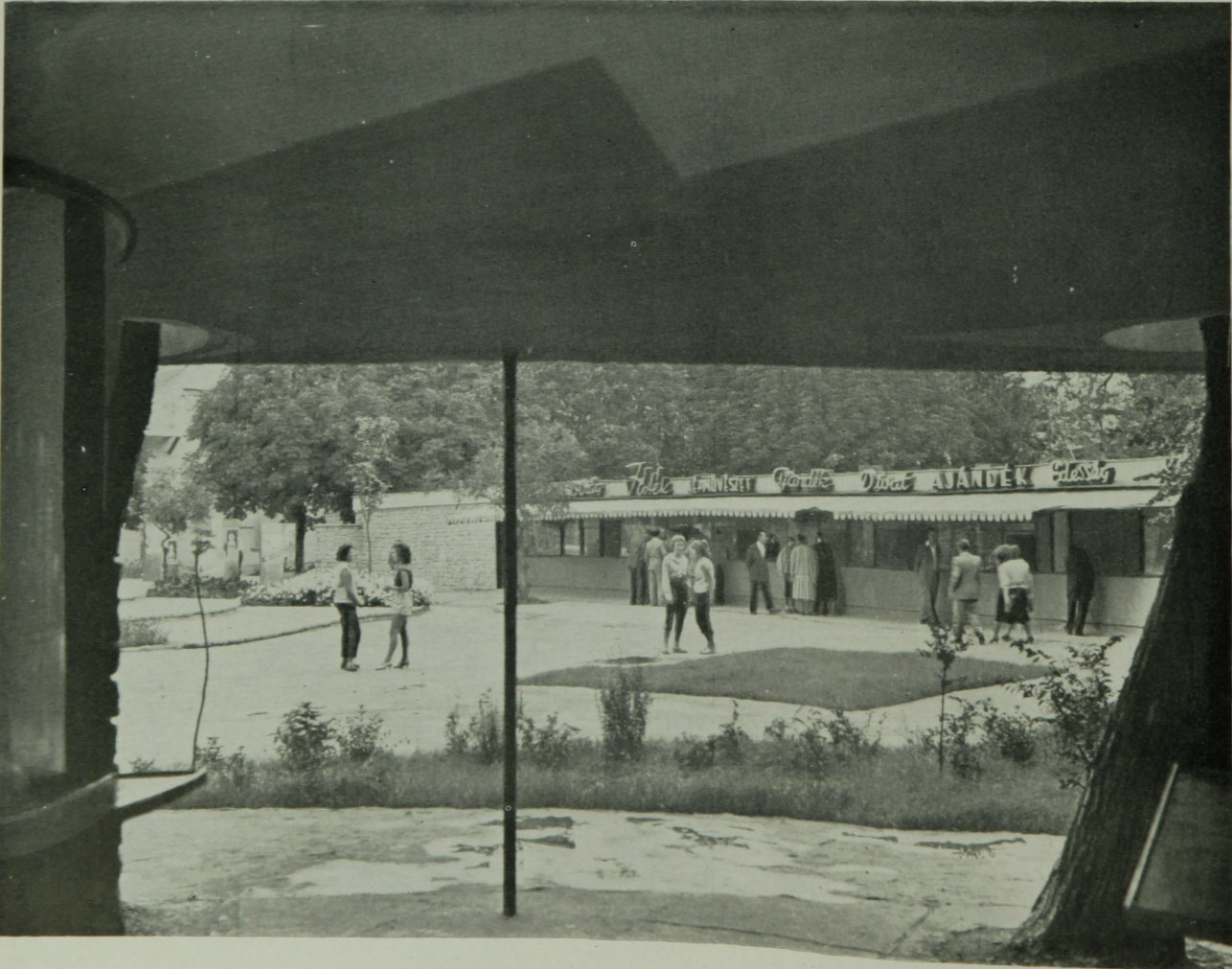
K ÖZTI

Építész : Kékesi László
 Statikus : Vörös György
 Víz, csatorna : Jankovics Viktor
 Elektromos : Molnár Benedek
 Kivitelező : IV. Mélyépítő V.
 Főépítészvezető : Stolec Tamás
 Építészvezető : Magyar István

Bazárpavilon

Bazársor

Ételpavilon

Balatonalmádi, Tulipán bistró

Tanulmányterv hétvégiházas lakótelepre :

Tervezők : Farkas Tibor
Bajnay Zsolt
Kövári Lajos

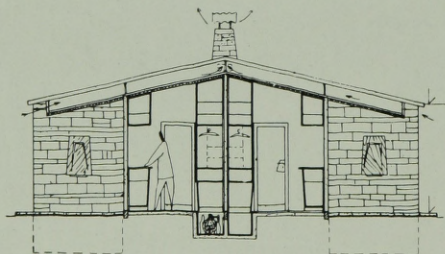
A bemutatott terv tanulmányterv síkon tett javaslatot hétvégi telepek megoldására, amely a telkek nagysága tekintetében az új építésügyi szabályzat által megengedett minimumra megy le, az épület tekintetében pedig a sorház jellegű csoportosítás miatt egy gazdaságosan építhető formát javasol. A javaslatban szereplő telepek 30—50 egységből állnának, teljes közművesítéssel ellátva. A lakóegységek 6—8 épületben nyernének elhelyezést, lazán fásított környezetben.

A javaslat célja tehát kulturáltabb, közművel ellátott egységes és egyszerre épülő hétvégi telepek létrehozásának elősegítése.

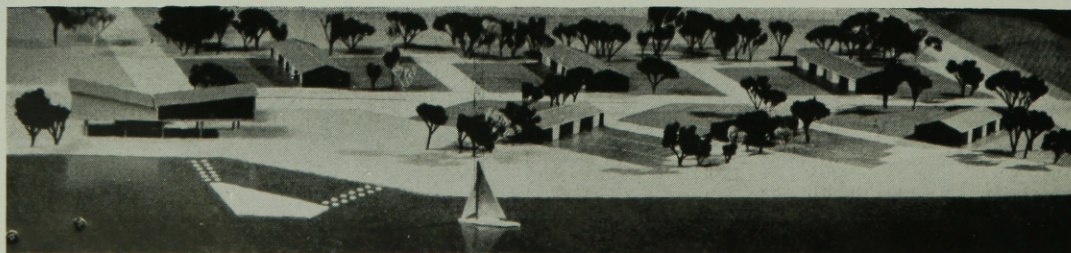
A rendkívül terjengős balatonparti beépítések ugyanis a széles rétegek területhozzájárulását csak korlátozott mértékben teszik lehetővé, a jelenlegi nagy telkek miatt. A javaslat rendkívül kis területigénye 4—5-ször több családnak ad lehetőséget arra, hogy a Balaton üdülési területén telkes hétvégi házhoz jusson.

Az egyes lakóegységek megtervezésénél szempont volt a Balatonra való kilátás, legalább minimális biztosítása és amennyiben déli parton nyernének elhelyezést, úgy a fedett terasz egyben az uralkodó széliránytól védett napos-fekvésű, de leárnyékolt tartózkodó hely.

Az egyes lakóegységek sorház-szerűen kapcsolódnának egymáshoz, a 7×25 m-es telekvégek hátsó mezsgyéjén. Ennek folyamánaképpen nemcsak a két szomszédos telek felé, hanem a hátsó szomszéd felé is összeépítettek. Egy-egy épületben ezek szerint 6, ill. 8 lakóegység helyezkedne el. Valójában tehát

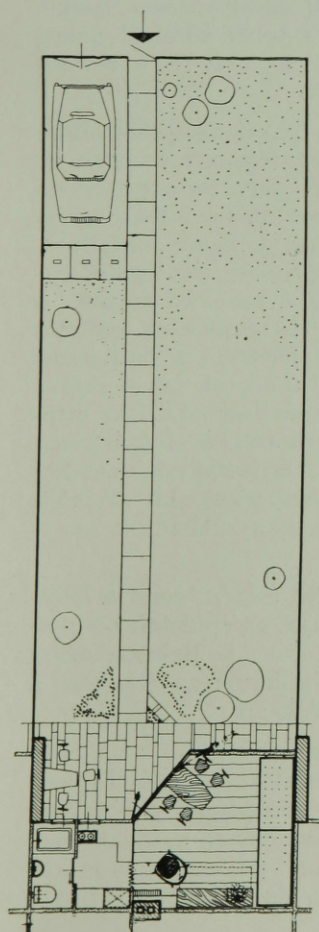
Metszet

Modellfotó

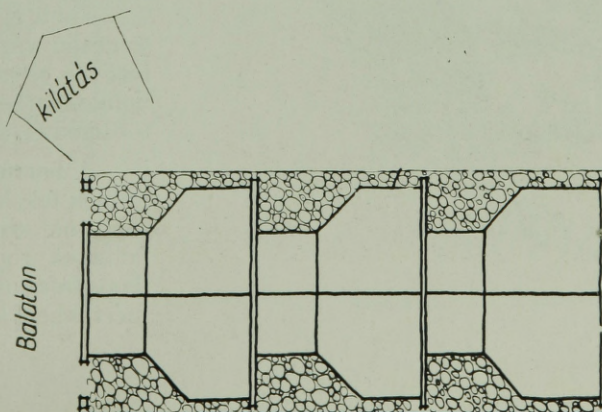
Modellfotó két szekcióról (Második szekció külső fala eltávolítva)

zöldbe-ágyazott lakóutcákon megközelíthető min. telektömböket tartalmaz. Ez az elrendezés a telepen belüli közműhálózat gazdaságosságát is biztosítja. Az épület zömmel normál anyagokból és gazdaságosan építhető.

Az egyes egységek alaprajza tartalmazna egy fedett és szélvédett teraszt, amelyről nyílik a lakóhelyiség, 5 ágyhellyel (2 emeletesen). E helyiségből nyílik az üvegszekrénnel elválasztott külön világított és szellőzött főzőfülke, villanytűzhellyel berendezve. A főzőfülke garderoberészához kapcsolódik a vizesblokk, zuhanytálal, vízvételi hely, WC-vel.

Hasonló jellegű telepek létrehozása városképi szempontból is feltétlenül kívánatos.

Vázlatos javaslat 100 férőhelyes üdülőkre, esetleg idény-szállókra

FARKAS TIBOR

A bemutatott vázlat elsősorban azt a célt szolgálja, hogy a fennálló rendeletek szerint építésre kerülő 100 férőhelyes, vagy annál nagyobb vállalati üdülőkre, ill. azok tervezésére pár elvi javaslatot adjon.

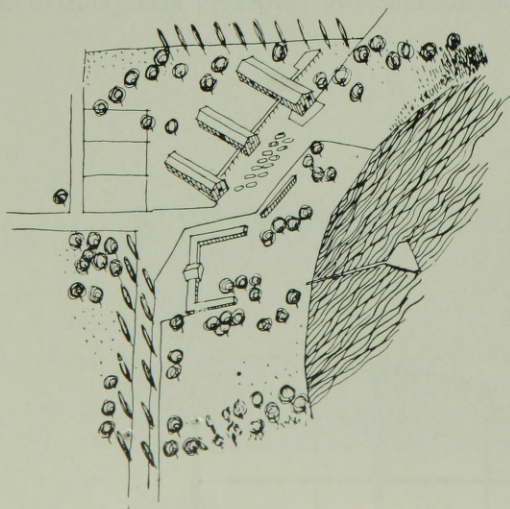
A fenti objektumok általában idény-jellegűek. Kívánatos tehát, ha szerkezetében és formájában ez kifejezésre jut. Kívánatos továbbá, hogy mind a szobákból, mind a közösségi helyiségekből a Balaton felé kitekintés nyíljon. Hasznos, ha az épület részletekben is építhető. A szerkezeti megoldásnál figyelembe kell venni azt, hogy az építkezés lehetőleg szeptembertől májusig bonyolódjon le. Ennek következtében gyorsan építhető szerkezetek alkalmazása indokolt. E pár alapelv figyelembevételével készült ez a vázlat, amely az egységes szerkezetnek nevezett képeinken látható, gyakorlatban már jól bevált szerkezetet alkalmazza. Ezzel egyben példa kíván lenni a szerkezet másirányú felhasználására is. Formai megjelenésében is a bemutatott alkalmazási lehetőségektől eltérő.

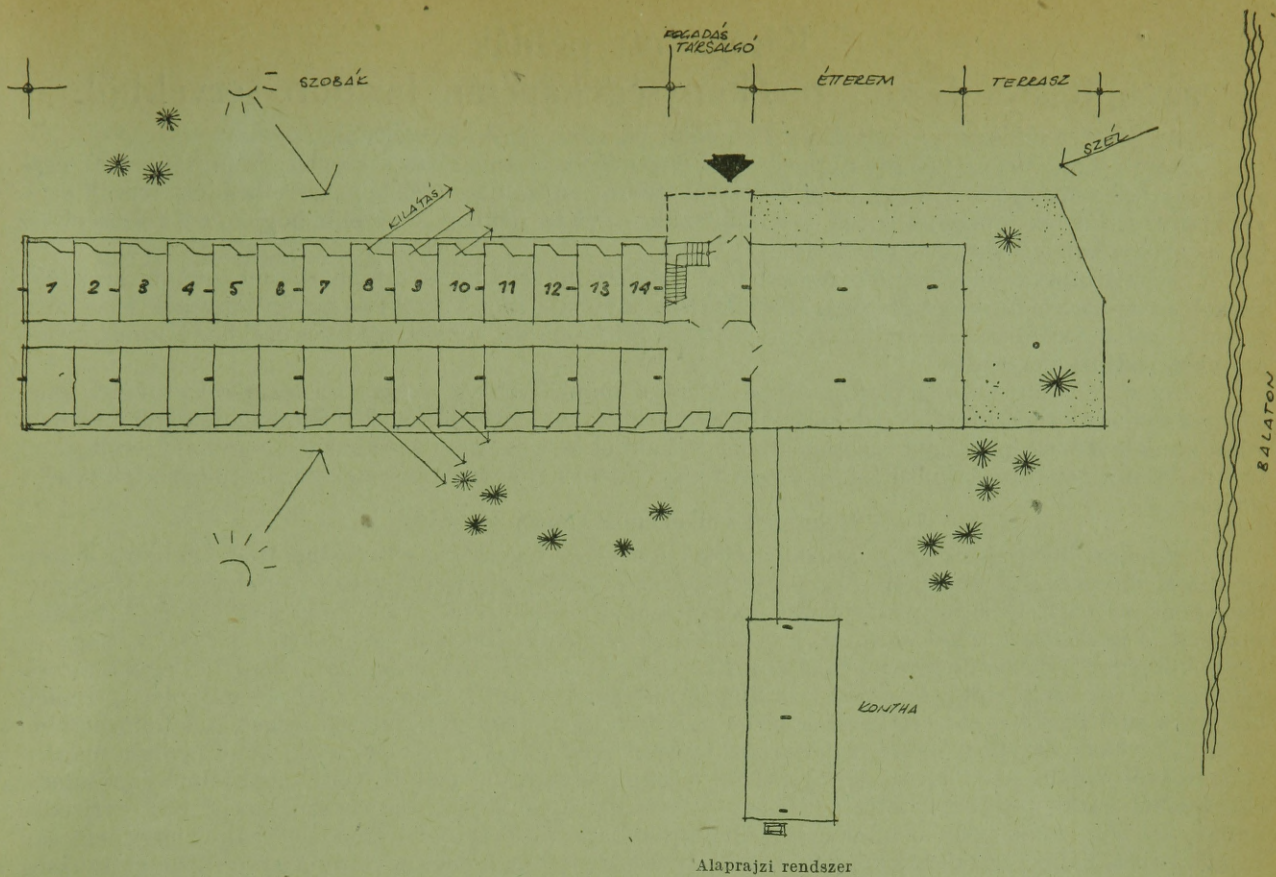
A vázlatlatterv modulációs hálóként elfogadta a szerkezet oszlopállásait és méreteit. Mint a metszetből kitűnik, az egységes szerkezet alapján felállított vázszerkezet és tető alá kerülne beépítésre a két szint. A földszinti falak tehát csak földszint feletti födémet és az emeleti vékony szerkezetű könnyű anyagokból készült térelhatároló szerkezetet viselnék. Az építkezés tehát zömmel fedett helyen tudna lebonyolódni, az őszi és a tavaszi esős napok kihasználásával.

Az épület alaprajzilag három blokkból állna. Egy szobákat tartalmazó egység, egy recepció és társalgó (nappali tartózkodó hely) és egy éttermi rész. Az éttermi rész légttere mindkét szintet magába foglalná. A szobák 2 ágyasak, vállalati üdülő esetén a hétvégi forgalom kielégítésére, esetleg helyenkint felnyitható ágyakkal, 4 személy részére is alkalmassá tehetők. Az egyes szobákhoz egy kis kiülő erkély tartozna, szélvédetten, a benapozás felé fordulva. A homlokzati felületek színes mázas anyaggal burkoltak (hódmezővásárhelyi). Az étterem teljes térelhatároló szerkezete acélváz, üvegfelülettel. A körítőfalak leárnyékoltak, emeleti födém légcirkulációval temperált, kis fajhőjű anyagok alkalmazásával akkumulációtól nagyrészt mentesíthető.

Több egység elhelyezése esetén, mint a helyszínrajzi vázlat is bemutatja, az épületek könnyű tetővel egymáshoz kapcsolódtak, a Balaton felőli homlokzatként az egyik épületnél az étterem, a többiekénél a társalgó jelentkezik.

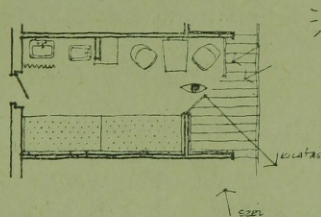
A bemutatott vázlattal elsősorban a vállalati üdülők felé kívántunk javaslattal szolgálni. Tapasztalatunk szerint ugyanis az eddigi ilyen jellegű épületek roppant nehézkes építési móddal, gazdaságtalanul és az üdülőhelyi jelleget nagyon kis mértékben kifejező módon épültek.

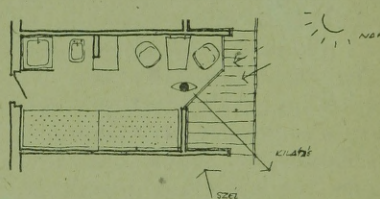

Javaslat 100 férőhelyes üdülőkre

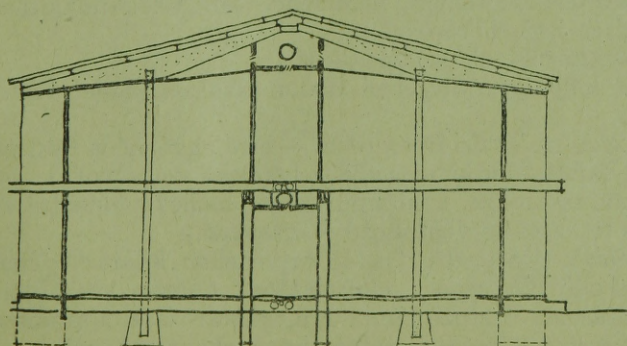
Tervezők: Farkas Tibor
Bajnay Zsolt.

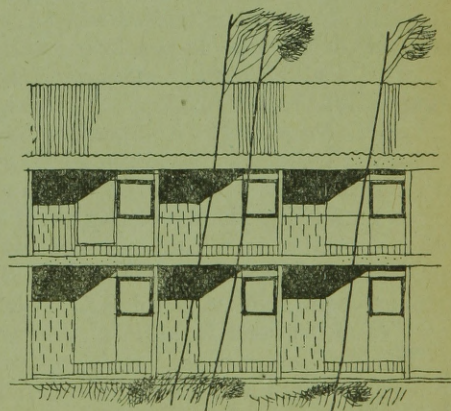
Szoba alaprajz, 1. alternativa

Szoba alaprajz, 2. alternativa

Metszet

Homlokzat

Kiragadott példák

az építésrendészeti tevékenység kapcsán beadott tervek

Az építésrendészet problémáiról dióhéjban cikkünk elején beszéltünk.

Az itt bemutatott néhány ábra egy heti engedélyezési anyagban szerepelt. Bemutatásukat csak azért tartjuk szükségesnek, hogy ezen keresztül ízelítőt adjunk az engedélyezésre beadott tervek színvonaláról. E példák önmagukban is — azt hisszük — vitán felülően követelik, hogy minél több építész kéz vegyen részt a Balaton formálásában.

A balatonparti magánépítkezéseket ma végignévezve, bárki jogosan léphetne fel további követelésekkel, az épületek formáját illetően. Munkánkban azonban, idő, létszám és egyéb tényezők következtében — mint korábban már említettük — csak a legkirívóbb, itt is bemutatott és ezekhez hasonló kirívó eseteket tudjuk kiszűrni.

Az új építésügyi szabályzat hatályba lépésével mind a hatóság, mind a mi kezünkben további lehetőségek nyílnak a rendteremtés érdekében. Ez a ténykedés sokszor népszerűtlen feladat, de mindenképpen vállalnunk kell és az építésügyi hatóságoknak is vállalnunk kell, ha komolyan akarjuk, hogy az évezredes kultúrájú Balaton továbbra is kultúrfokon, de most már sokkal civilizáltabb keretek között töltsen be szerepét a jövőben.

A Balaton környékének építési szabályai

Balaton környékének, az üdülőövezetnek tervszerű fejlesztése elképzelhetetlen szabatos építési előírások hiányában. A regionális és az egyéb rendezési tervek szerves kiegészítése Somogy és Veszprém megyének az építési előírásokat rögzítő, az építésügyi szabályzatról szóló tanácsrendelete. A tanácsrendelet, a szabályzat tehát szorosan kapcsolódik a regionális tervhez, de egyúttal biztosítja, hogy az egyes községek üdülőterületére megállapítandó rendezési, házhelyrendezési, parcellázási és egyéb tervek egységes elvek szem előtt tartásával kerüljenek kidolgozásra és jóváhagyásra. De felszámolja — remélhetőleg a szabályzat — az építkezések terén még mindig fennálló rendszertelenséget is, s fokozottabb, az üdülőterület jellegéhez méltó magatartást követel meg mind a közületektől, mind pedig a magánépítetektől. Növeli azonban az új jogszabály a jogbiztonságot is azáltal, hogy egyértelmű és részletes előírásaiból bárki megállapíthatja azt, hogy telkét hogyan építheti be és használhatja. Sok évtizedes mulasztást pótol majd az új, az üdülőhelyi jelleg kidomborítását célzó tanácsrendelet azáltal, hogy nemcsak az utcaképet, hanem mindenki kincsét, a tájképet is védi s jogszabályerejével óvja a növényzetet, szükség esetén tiltja a fakivágást, sőt lehetővé teszi az építési hatóság számára a beültetés kötelező elrendelését.

A szabályzat az üdülőterületi jellegű beépítésből következően különösen az épületek külső megjelenése tekintetében fokozottabb követelményeket ró az építetőkre, ugyanakkor azonban — az épületek idényjellegére tekintettel — könnyítéseket enged a családi lakóházakra érvényes általános előírásokkal szemben. (Pl. a helyiségek alapterülete, a falak vastagsága tekintetében.) Ezek a többletigények, illetőleg engedmények természetesen kihatnak majd az itt alkalmazandó építési anyagok megválasztására, a kivitelezés módjára is. A fentiek miatt a szabályzat rendelkezései eltérnek számos vonatkozásban az ún. Országos Építésügyi Szabályzat rendelkezéseitől, s emiatt, valamint használhatóságának fokozása céljából az építkezésekkel, telekalakításokkal, karbantartásokkal kapcsolatos valamennyi gyakorlatban alkalmazandó legfontosabb építési szabályt felöleli. Így a Szabályzatot a közületek és magánosok egyaránt használhatják.

Az építésügyi szabályzat tervezete — amely most kerül a két megye tanácsulása elé — az építésügyről szóló törvénytervezet, valamint a Balatoni Intéző Bizottság kezdeményezésére a VÁTERV-ben az Országos Építésügyi Szabályzat szövegének ismeretében készült s így annak időállósága biztosítva van. Az egyes rendelkezések jogszabály beiktatásánál a szöveg figyelemmel volt a Balaton környék főépítésze által rendelkezésre bocsátott gyakorlatra is.

A tanácsrendelet tartalmának még kivonatos ismertetése is terjedelmes lenne, ezért csak fejezet beosztására utalunk, a fejezetek tartalmának vezérszavakszerű ismertetésével.

A Szabályzat fejezetbeosztása, illetőleg rövid tartalma a következő:

I. *Általános rendelkezések.* (A Szabályzat hatálya az üdülőterületre vonatkozik, tisztázza a rendezési tervekkel való kapcsolatot, valamint a főépítész általános jogait.)

II. *Építési telkek, tömbök alakítása.* (Felöleli a telekfelosztásra, határrendezésre, telekátalakításra, telekszabályozásra vonatkozó műszaki, gazdasági és jogi előírásokat.)

III. *Közművek.* (A közművesítési előírások, közművek bekapcsolása.)

IV. *Építési telkek beépítése.* (Tartalmazza a különböző beépítési módok alkalmazásának legfontosabb szabályait, ideértve az ikerházépítést is.)

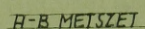
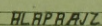
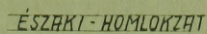
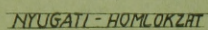
V. *Építési előírások.* (Egyrészt meghatározza az építési övezeteket — erre egyébként táblázatszerű összeállítás is készült —, másrészt építményszerű szerint megadja a kötelező szabályokat. Ez a fejezet tartalmazza a nyaralókra, hétvégi házakra, sátorokra, a középületekre, melléképületekre stb. vonatkozó szabályokat, felöleli továbbá a kerítés létesítésére vonatkozó előírásokat.)

VI. *Környezet kialakítására vonatkozó előírások.* (Kertesítés, fásítás, tájvédelem, kilátásvédelem.)

VII. *Építési engedélyezési eljárás.* (Az engedély kérésének, elbírálásának eljárási szabályai, a főépítész részletes hatásköré, az engedélyezési eljárás alá tartozó munkák meghatározása, a szomszédságok védelme, bontási szankciók alkalmazásának esetei és módjai, tatarozás, karbantartás stb.)

VIII. *Vegyes rendelkezések.* (A bírságolás és hatálybaléptetés.)

Vasíliévits S. László

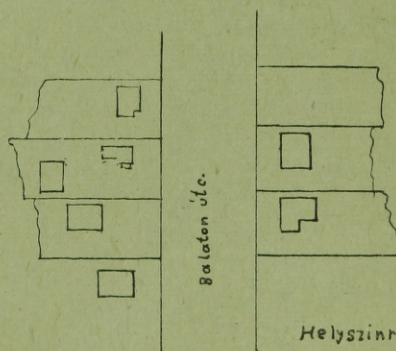
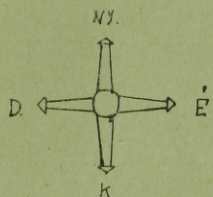
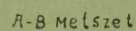
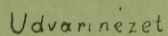
epiteto

tervező

razzole'

Balaton Boglárón építendő

Nyöri lakásuk terve

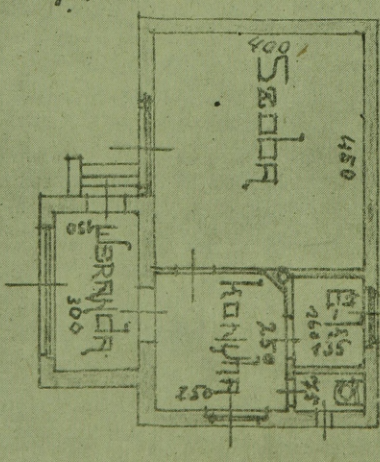
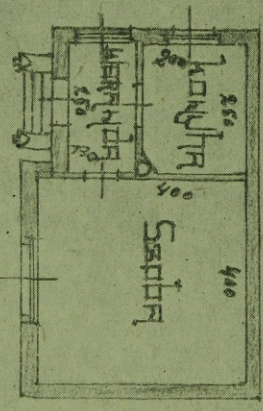
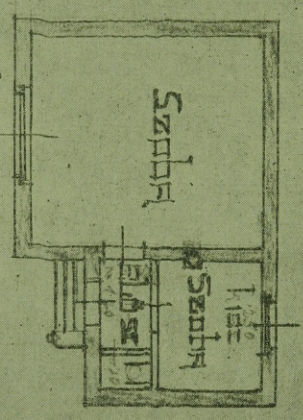
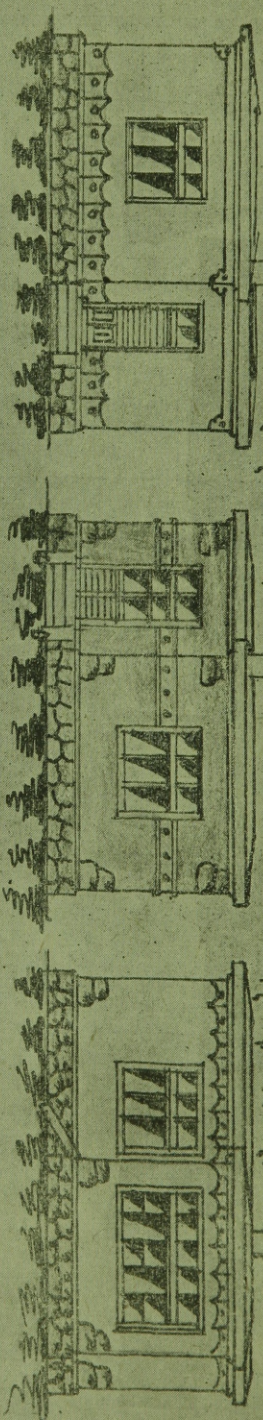
 $M = 1:100$

Helyszínrajz.

M = 71000

පෙළහිමට අනුරූපිත වන සැකසුමකට
 පිටුපසින් පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි
 - පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි
 පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි
 පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

කළ යුතු වන පිටුපසින් පිහිටි පිහිටි
 පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

030-අංකයෙන් පිහිටි පිහිටි පිහිටි

පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි
 පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි පිහිටි

Lapunk 1958. évi 8—9. számában „A Balaton-környék közművesítése” c. cikkben hazánk legfontosabb üdülőterületének közművesítési helyzetét *általánosságban* vizsgáltuk, egyben következtetéseket is vontunk le ennek alapján a fejlesztés *irányelveire* vonatkozólag. Most arról adunk számot, hogy a Balatoni Intéző Bizottság fejlesztési elgondolásaiából az 1958—59. évek folyamán ténylegesen mi valósult ill. valósul meg.

Siófok a balatoni üdülőhelyek közül az első közt kapott közműveket már több évtizede, megelőzve ezzel sok magyar várost is. A déli part ismert vízbeszerzési nehézségei miatt *vízműve* a Balatonból történő vízbeszerzéssel létesült, de az üdülővendégek számának az utóbbi másfél évtizedben történt ugrásszerű emelkedése miatt felfokozott igényeket már évek óta képtelen volt kielégíteni. Ezért csaknem 2 millió forint keretében bővítése vált szükségessé (ez, valamint a további költségadatok még a régi árszinten értendők). Elkészült, ill. ez év végéig elkészül a 300 m³-es tisztavíz medence, az új alumíniumsulfát — és aktívszén — adagoló berendezés és a hozzájuk tartozó adagoló épület, az új permetező (levegőztető) berendezés, egy új ülepítő medence és az ezekhez tartozó új, vagy felújított gépi berendezés és csövezeték. A bővítés az eddigi 3000 m³ napi víztermelést 4000 m³-re emeli a víz minőségének egyidejű javításával (a fertőtlenítéshez adagolt klór nagy része az új tisztavíz medencében tározás, „pihentetés” segítségével eltávolítható és a tisztított víz íze és szaga aktívszén hozzáadásával javítható). A víz minőségét azonban a Balaton északkeleti medencéjében 1961—70. években megvalósítandó regionális vízmű által az északi partról ideszállítandó jó minőségű ivóvíz fogja csak teljesen megjavítani. A vízműbővítéssel együtt a község keleti részén nagyméretű főnyomóvezeték is létesül, amely — amellet, hogy az itteni lakó- és ipari területet ellátja ivóvízzel, — a későbbi regionális vízmű főnyomóvezetékének céljára is alkalmas lesz.

A Siófok *csatornázása* által szállított szennyvíz a régi szennyvíztisztító berendezés tönkremenetele miatt jelenleg tisztítatlanul ömlik a Sióba. E helyzet felszámolására a településtől-délre, távolabb, új biológiai szennyvíztisztító telep első egysége épül már, amelyet azonban nyomon kell követnie a közeljövőben a többi egységeknek is. Már a múlt évben elkészült a főgyűjtőcsatornának az új telephez vezető b. Ø 53 cm porgetett vb. csövekből álló meghosszabbítása.

Fonyódon ugyancsak évtizedek óta működik az alsóbélatelepi vasútállomásnál a hegy aljában egy galériás *vízmű*, amelynek jelenlegi, napi 400 m³-es teljesítménye a Balaton-környék második legnagyobb forgalmú településén, a Somogyból és Baranyából is érkező tömegekkel rendkívül megnövekedett lakosszámnak már nem felel meg. Ezért már az elmúlt évben létesült a vízmű közelében egy új mélyfúrású kút, amelynek bekapcsolása és a hegyen meglevő 60 m³-es tározó medence mellé egy új 400 m³-es medence építése már folyamatban van, 1 millió forint alatti költség keretében.

A településen központi *szennyvízelvezetés* egyáltalában nincs, ezért már megkezdődött, mintegy 4 millió forint keretében, a halastó mellett, annak kedvező szennyvízelhelyezési lehetőségét kihasználva, a mechanikai szennyvíztisztító berendezés első egységének építése. Ugyancsak megépül a szennyvíztisztító telepet az üdülőközponttal összekötő b. Ø 40 cm főgyűjtőcsatorna is. Itt nemcsak a balatonmenti magas vízállás, hanem a tőzeges, rossz altalaj is különleges alapozási és víztelenítési módokat tesz szükségessé.

A fenti nagyobb beruházásokon kívül a déli parton az 1958. év folyamán a *lellei* és *boglári* meglevő vízművek is bővültek egy-egy mélyfúrású, egyenként kb. 150 m³ napi víztermelésű kúttal.

Az északi parti *Balatonalmádiban* évek óta állandó panasz volt a központi *szennyvízelvezetés* teljes hiánya, ill. az üdülőhely központjában az egyes intézmények egyedi szennyvízelvezetésének rossz üzemelése. Az 1959. évben már elkezdődött 3½ millió forint költséggel a település Káptalanfűred felőli partszakaszán az új szennyvíztisztító telep első egységének építése, egyelőre mechanikai, később — az esetleges tapasztalatok alapján — szükség szerint Kessener-féle szellőzéses rendszerű biológiai tisztítással. Megépül továbbá a b. Ø 40/60 cm főgyűjtőcsatorna első szakasza is, az üdülőhely szennyvízeinek elvezetése céljából. A település évtizedek óta meglevő *vízellátása* a regionális vízellátás keretében, a második ötéves tervben kerül fejlesztésre, az előmunkálatok már folyamatban vannak.

Balatonfűreden az ugyancsak évtizedek óta fennálló *ivóvízellátás* a karsztvizekből táplálkozó Siske-forrás legutóbbi csapadékhányos években történt fokozatos apadása miatt állandó nehézségekkel küzd. A múlt évben elkészült ugyan — első segítségképpen — a BIB által adott hitelből egy új, 600 m³/nap teljesítményű aknakút, azonban az ivóvízhelyzet végleges megoldásához csak az Országos Vízügyi Főigazgatóság által ez évben 3 millió forint költség keretében már meg is kezdett vízműbővítés (Kéki-források foglaltása, nyomásesökkentő medence és több, mint 2 km hosszú főnyomóvezeték építése) fog közelebb vinni. Ez kb. 1000 m³-rel emeli meg a napi víztermelést.

A fűredi gyógyfürdő és üdülőtelep több évtizede rendelkezik *szennyvízcsatornázással és tisztítóteleppel*, utóbbi azonban időközben korrózió következtében tönkrement, de egyébként is nagyság tekintetében elégtelenné vált. A hajógyár közelében idén már épül mintegy 6 millió forint költséggel az új, legkorszerűbb, Kessener-féle szellőzéses rendszerű szennyvíztisztító telep első egysége, elkészül továbbá a telep és a régi főgyűjtőcsatorna közti új főgyűjtőcsatorna, valamint egy nyomócső szakasz is.

Tihanyban a több évtizedes múlttal rendelkező központi vízmű két, összesen kb. napi 250 m³-t termelő kútja a növekvő üdülő- és kiránduló létszámnak és az itt létesült nagy sáttortábor igényeinek már nem tudott megfelelni, ezért 1958-ban megépült egy harmadik kút, egy második szivattyúház és két új tározó medence, majd a motel felállítása következtében építés alatt áll egy negyedik kút és egy újabb tározó medence, összesen több, mint 2 millió forint költséggel. Nemesak a vízmű, hanem a hálózat is jelentősen bővült, a községből a révhez (motel, sáttortábor) vezető több, mint 2 km-es főnyomóvezetékkel. A bővítés eredményeképpen a napi víztermelés kb. 300 m³-rel emelkedik.

Tihanyban, valamint *Keszthelyen* is, nincs központi szennyvízelvezetés, ezért az ide telepített motelek részére egyedi, kisebb szennyvíztisztító telepek létesültek a folyó évben. A tihanyi berendezés — célszerűen — már részét képezi a közeljövőben megépülő végleges központi szennyvíztisztító telepnek is. Ugyancsak jelentős víz- és csatornahálózatbővítés történt a siófoki és földvári motelek ez évi felállításával kapcsolatban is. Utóbbi helyen a vízmű a szivattyúk nagyobbra való kicserélése és ideiglenes vízkivétel létesítése folytán kisebb mértékben bővítésre is került.

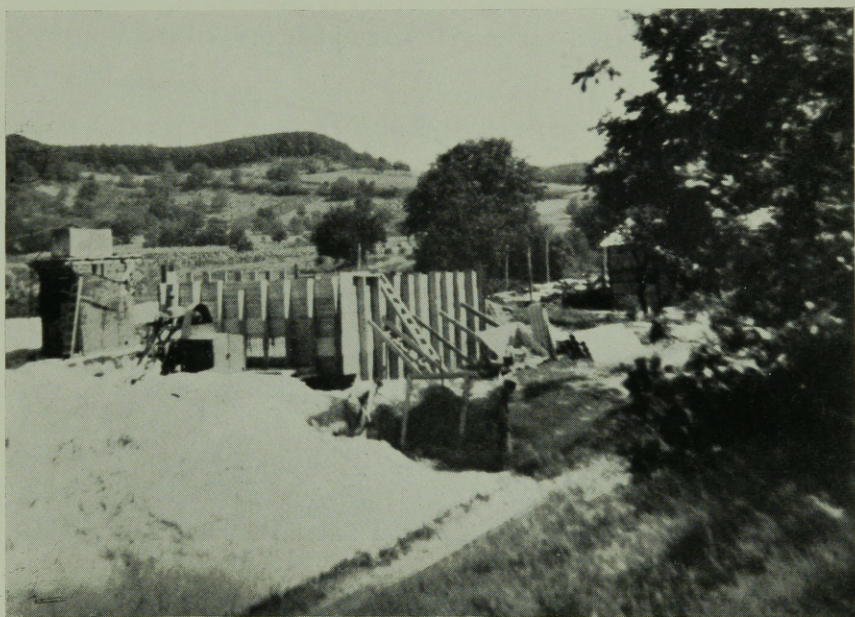
Badacsonyban teljesen hiányoztak a vízellátás és szennyvízelvezetés központi berendezései, ezért — figyelembe véve a település szétszóró jellegét — az 1958—59. évben az üdülőközpontot kiszolgáló törpevízmű épült. Itt a strandfürdő meglevő mélyfúrású kútja mellett szivattyúház, a hegy oldalában 2×50 m³-es medence és a kettő között főnyomóvezeték készült, kb. napi 150 m³ teljesítménnyel és a főnyomóvezeték mentén néhány közkúttal.

A termelt szennyvizek egy része (kézmosó, pohármosó víz) habfogón keresztül a Balatonba, más része vízzáró gyűjtőmedencébe kerül (a keszthelyi nagy strand múlt évben elkészült egyedi szennyvízelhelyezéséhez hasonlóan). Mindkét gyűjtőmedencéből a szennyvizet rendszeres időközökben a BIB hiteléből beszerzett és megyei vállalatok által üzemelt ún. szippantó gépkocsi távolítja el.

Akarattyan nincs központi vízellátás és az üdülőhely fejlesztése is csak a második ötéves tervben van — a beruházások előírt központosítása miatt — előirányozva. Mégis, a fejlesztés elindítása céljából előre elkészült a vízellátás távlati megoldásának tanulmánya, továbbá a kiviteli tervek első üteme, és a BIB által adott támogatás, valamint az érdekeltekből meglevő jogszabály alapján alakult víztársulás OTP és saját hitele felhasználásával megépült egy új mélyfúrású kút, valamint épül a kapcsolatos hidroforház és főnyomóvezeték is, kb. napi 150 m³ teljesítménnyel. Remélhető, hogy a helyi erőforrások összefogásának ez az érdekes új példája más községeknél is követésre fog találni. *Balatonudvari* és *Örvényes* községek közös tanácsa például máris megindította hasonló törpevízmű létesítésének előmunkálatait.

Amint a fentiekből látjuk, a Balaton környéki közművesítés terén, a legkülönbözőbb szervezési lehetőségek felhasználásával igen lényeges előrehaladás történt az 1958—59. években és remélhető, hogy a — minden irányú fejlesztésnek alapját képező, eddig sajnálatosan elhanyagolt — közmű-probléma az elkövetkező években *alapjaiban* meg fog oldódni. A további — szükségszerűen fokozatos — kiépítés terén azonban a helyi tanácsoknak is igen nagy kezdeményező és végrehajtó szerepet kell vállalniuk, hogy a közművesítés terén is a gondozásukra bízott terület jó gazdái lehessenek.

*Balatonfüredi vízműbővítés
nyomócsőfektetése*

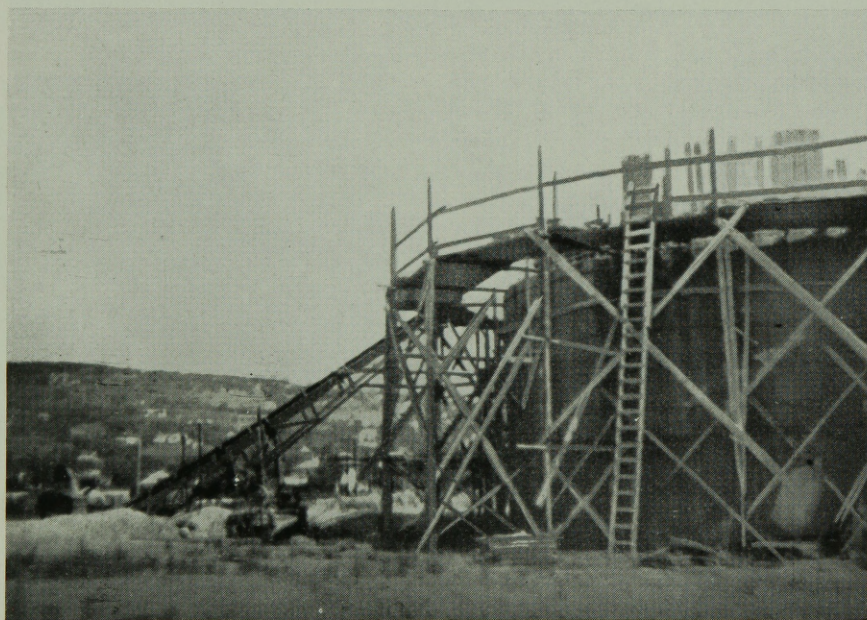
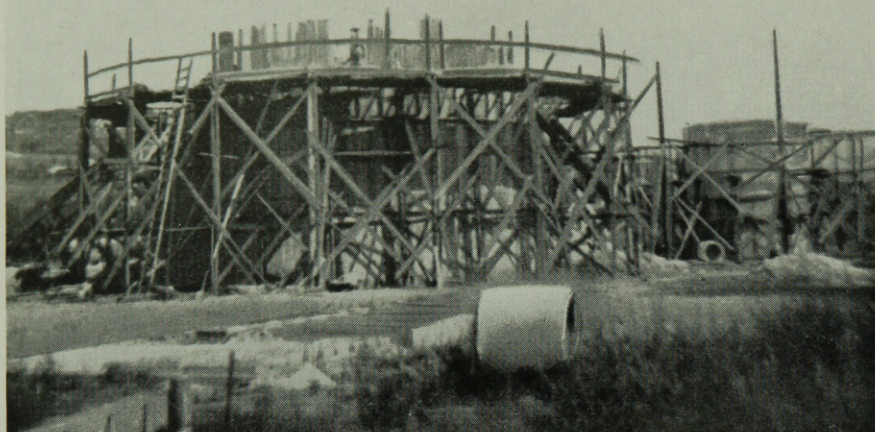

*Balatonfüredi vízműbővítés
épülő nyomáscsökkentő
medencéje*

*Balatonfüredi vízműbővítés
medenceépítése*

*Balatonalmádi szennyvíztisztító
telep ülepítőkútja építés közben*

*Balatonalmádi szennyvíztisztító
telep ülepítőkútjának süllyesztése*

Szennyvízszippantó gépkocsi

PADLÓCSEMPE

10 × 10 és 15 × 15 cm-es méretben és

LÁBAZATCSEMPE

KISMOZAIK

2 × 2 cm-es, különösen alkalmas tejgazdaságok, vágóhidak, sütőüzemek, fürdők, valamint kórház-, lakás- és ipari építkezéseknél.

Gyártja:

VEB/K/Platten und Chemiewerk, Dresden -Niedersedlitz

Megrendelhető:

DIA Glas und Keramik, Berlin W 8, Kronenstrasse 19-19a

É. M. Földmérő és Talajvizsgáló Iroda
Budapest, VIII., Reviczky u. 4.

Készít létesítmények tervezéséhez geodéziai felvételeket, talajmechanikai és mélyépítési szakvéleményeket és terveket. Vállal mérnökgeológiai, hidrológiai, geofizikai kutatásokat, vízvegyészeti és korróziós vizsgálatokat, csatorna vízzárósági munkákat.

Institut für Geodäsie und Bodenforschung
Budapest, VIII., Reviczky u. 4.

Verfertigt zum Zwecke der Bauprojektierung geodätische Aufnahmen, bodenmechanische und tiefbautechnische Fachgutachten und Entwürfe. Unternimmt ingenieur-geologische, hydrologische, geophysikalische Forschungen, wasserchemische und Korrosionsuntersuchungen, Abdichtungsarbeiten von Kanälen.

Institute for Geodesy and Soil-Mechanics
Budapest, VIII., Reviczky u. 4.

Prepares geodetic surveys, soil mechanical and civil engineering experts opinions and projects. Undertakes explorations in the field of hydrology, geophysics and engineering geology, chemical analyses of water, examinations of corrosion cases, as well as seepage control of canals.

NEMCSAK

új magyar- és idegennyelvű

HANEM

antikvár szakkönyveket

IS

vásárolhat és eladhat a

**MŰSZAKI
KÖNYVESBOLT
ANTIKVÁRIUM-ban**

**BUDAPEST,
VII., Lenin körút 7. sz.
Telefon: 221-082.**

СОДЕРЖАНИЕ

Тибор Дери: Развитие района Балатона	429
Иштван Берцеш, Тибор Фаркаш, Иштван Кишлеги Надь, Лайош Кевари, Кароль Полони: Информация о работе проведенной в области развития района Балатона, за прошлые два года	I
Кароль Полони и Борис Климов: Здания сезонного характера с единными конструктивными элементами	431
Иштван Берцеш: Строительство „мотелей”	443
Тибор Фаркаш: Этудный проект жилпоселков со зданиями дачного типа	470
Тибор Фаркаш: Схематическое предложение относительно дач на 100 мест или сезонные хотели	472
Ласло Ш. Васильевич: Правила строительства в районе Балатона	VIII
Ласло Хелени: Строительство коммунальных сооружений в районе Балатона в периоде 1958—59 гг	XI

INHALTSVERZEICHNIS

T. Déri: Entwicklung der Balaton-Gegend	429
I. Bérces, T. Farkas, I. Kisléghy Nagy, L. Kővári, K. Polónyi: Bericht über die zweijährige Arbeit der Entwicklung der Balaton-Gegend	I
K. Polónyi und B. Klimov: Saisonmässig benützte Gebäude aus einheitlichen Konstruktionselementen	431
I. Bérces: Motel-Bau	443
T. Farkas: Studienplan für Wohnsiedlung durch Wochenendhäuser	470
T. Farkas: Skizzenvorschlag für Erholungsheime mit Aufnahmeaum für 100 Personen und für saisonmässig benützte Gaststätte	472
S. L. Vasziljevics: Bauregeln der Balaton-Gegend	VIII
L. Holényi: Errichtung von Versorgungsanlagen in der Balaton-Gegend in Jahren 1958—59.	XI

SOMMAIRE

T. Déri: Development de la région du Lac Balaton	429
I. Bérces, T. Farkas, I. Kisléghy Nagy, L. Kővári, K. Polónyi: Compte-rendu du development de la région du Lac Balaton au cours de deux dernières années	I
K. Polónyi et B. Klimov: Bâtiments de charctère saisonnier construits d'elements typisés	431
I. Bérces: Construction de Motels	443
T. Farkas: Étude de plan d'une colonie de week-end	470
T. Farkas: Esquisse d'une colonie de recreation à cent personnes et d'hotels de caractère saisonnier	472
L. S. Vasziljevics: Règles d'urbanisme et de construction de la région du Lac Balaton	VIII
L. Holényi: Erection des services communes en 1958—59 dans la région du Lac Balaton.....	XI

CONTENTS

T. Déri: Development of the region of the lake Balaton	429
I. Bérces, T. Farkas, I. Kisléghy Nagy, L. Kővári, K. Polónyi: Report about the development of the region of the lake Balaton in the past two years	I
K. Polónyi and B. Klimov: Buildings of seasonal character constructed of standard elements	431
I. Bérces: Construction of Motels	443
T. Farkas: Study plan for housing consisting of week-end houses	470
T. Farkas: Design proposition for recreation centres for 100 persons and for hotels of a saisonal character	472
S. L. Vasziljevics: Building regulations of the region of the Lake Balaton	VIII
L. Holényi: Public Works construction at the region of the Lake Balaton in the year 1958—59.....	XI

MAGYAR ÉPÍTŐIPAR

Főszerkesztő: Lux László. Szerkesztő: Rojkó Ervin

Kiadja a Műszaki Könyvkiadó V., Bajcsy-Zsilinszky út 22. Telefon: 113-450

Felelős kiadó: Solt Sándor

49533-689/2 Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász-utca 16 (Felelős: Povárny J.)

Megjelent: 3320 példányban

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a Posta Központi Hírlapirodánál (Budapest, V. József nádor tér 1. Telefon: 180-850) és bármely postahivatalnál.

Előfizetési díj negyed évre: 18,— Ft, fél évre 36,— Ft. Egyes szám ára: 6,— Ft. Csekkszámlasszám: egyéni: 61,252, közületi: 61,066, vagy átutalás az MNB 47. sz. folyószámlájára.